

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KİTAP GELİR VERGİSİ

GİRİŞ

1. GELİR VERGİSİNİN KONUSU	1
2. GELİR VERGİSİNİN ESASLARI	1
2.1. Gelirin Şahsiliği	1
2.2. Gelirin Genelliği	2
2.3. Beyan Esası	2
2.4. Takvim Yılı Esası	2
2.5. Gelirin Gerçek ve Safi Olması	2
2.6. Gelirin Elde Edilmiş Olması	2
3. GELİR VERGİSİ MÜKELLEFİ	3
3.1. Tam Mükellefiyet	3
3.2. Dar Mükellefiyet	4
3.3. Kapsamlı Örnek	5

BİRİNCİ BÖLÜM TİCARİ KAZANÇ

1. TİCARİ KAZANCIN NİTELİĞİ	11
2. ŞİRKET ORTAKLARININ GELİR VERGİSİ KARŞISINDAKİ DURUMLARI	12
2.1. Şahıs Şirketlerinin Ortakları	12
2.1.1. Kollektif Şirket Ortaklarının Durumu	12
2.1.2. Adi Komandit Şirket Ortaklarının Durumu	13
2.1.3. Adi Şirket Ortaklarının Durumu	14
2.2. Sermaye Şirketlerinin Ortakları	14
3. TİCARİ KAZANCIN VERGİLENDİRİLMESİ	15
3.1. Basit Usulde Ticari Kazancın Tespiti	15
3.1.1. Basit Usule Tabi Olmanın Genel Şartları	15
3.1.2. Basit Usule Tabi Olmanın Özel Şartları	16
3.1.3. Basit Usulden Yararlanamayacak Olanlar	17
3.1.3.1. Bakanlar Kurulu Kararları Uyarınca Gerçek Usulde Vergilendirilecekler	18
3.1.4. Ortaklıklarda Basit Usule Tabi Olmak İçin Aranacak Koşullar	20
3.1.5. Basit Usule Tabi Olmanın Şartlarından Herhangi Birini Takvim Yılı İçinde Kaybedenler ile Basit Usulden Yararlanmak İstemeyenlerin Vergilendirilmesi	21
3.1.6. Vergilendirmede Gerçek Usulden Basit Usule Geçme	22

3.1.7. Vergilendirmede Basit Usulden Gerçek Usule Geçme	23
3.1.8. Milli Piyango Biletleri, Akaryakıt, Şeker ve Bunlar Gibi Kâr Hadleri, Emsallerine Göre Düşük Olanların Alım ve Satımında Basit Usule Tabi Olmanın Koşulları	24
3.1.9. Basit Usulde Vergilendirmede Belge Düzeni	24
3.1.9.1. Basit Usulde Vergilendirmede Mükelleflerce Düzenlenecek Belgeler	24
3.1.9.2. Belgelerin Temini	25
3.1.9.3. Mükellef Kayıtlarının Tutulacağı Bürolar	26
3.1.9.4. Zarfların Düzenlenmesi	26
3.1.9.5. Belgelerin Teslimi	26
3.1.9.6. Bürolarda Tutulacak Kayıtlar	26
3.1.9.7. Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin Satışında Belge Düzeni	26
3.1.9.8. Muhafaza ve İbraz Yükümlülüğü	27
3.1.10. Yıllık Beyannamelerin Verilmesi	27
3.1.11. Muhtasar Beyanname ve Geçici Vergi	27
3.1.12. KDV Beyannameleri	27
3.2. Gerçek Usulde Ticari Kazancın Tespiti	28
3.2.1. İşletme Hesabı Esasında Ticari Kazancın Tespiti	29
3.2.2. Bilanço Esasına Göre Defter Tutanlarda Ticari Kazancın Tespiti	30
3.2.2.1. Sentetik Yöntemle Öz Sermaye Hesaplanması	32
3.2.2.2. Analitik Yöntemle Öz Sermaye Hesaplanması	33
3.2.3. Ticari Kazancın Tespitinde Hasıllardan İndirilecek ve İndirilmeyecek Giderler	35
3.2.3.1. Gelir Vergisi Kanunu'na Göre İndirilecek Giderler	35
3.2.3.2. Gelir Vergisi Kanunu'na Göre Ticari Kazançtan İndirilmeyecek Giderler	50
3.2.3.3. Diğer Kanunlara Göre İndirilebilecek ve İndirilmeyecek Giderler	60
3.3. Bir Yıldan Fazla Süren İnşaat ve Onarma İşlerinde Ticari Kazancın Saptanması	62
3.3.1. Yıllara Sari İnşaat ve Onarım İşleri ile İlgili Olarak 5024 Sayılı Kanun Çerçevesinde Yapılan Düzenlemeler	64
3.3.2. İnşaat ve Onarma İşlerinde İşin Bitim Zamanı	64
3.3.3. İnşaat ve Onarma İşlerinde Ortak Genel Giderlerin Dağıtım Şekli	65
3.3.3.1. Birden Fazla İnşaat ve Onarma İşinin Birlikte Yapılması Hali	65
3.3.3.2. İnşaat ve Onarma İşinin Diğer İşlerle Birlikte Yapılması Hali	66
3.3.3.3. Amortismanların Dağıtımı	66
3.3.4. Özel İnşaatların Durumu	68
3.3.4.1. İnşaat Sürerken Satış Vaadinin Yapılması Hali	69
3.3.4.2. Arsa Karşılığında Kat, Dükkan veya Daire Verilmesi Hali	69
4. TİCARİ KAZANÇLARDA MUAFİYET VE İSTİSNALAR	70
4.1. Esnaf Muafiyeti	70
4.2. PTT Acentalarında Kazanç İstisnası	71
4.3. Sergi ve Panayır İstisnası	71
4.4. Eğitim ve Öğretim İşletmelerinde Kazanç İstisnası	71
4.4.1. Kapsam	72
4.4.2. Yararlanma Koşulları	72
4.4.2.1. Eğitim Öğretim Kazançlarına İlişkin İstisna	72
4.4.3. İstisnanın Süresi	73
4.4.4. İstisna Süresi İçinde Yeni Okul Yapılması	73
4.4.5. İstisnadan Yararlanan İşletmenin Satılması veya Devredilmesi	73
4.5. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Faaliyet Gösteren Firmalara Tanınan Kazanç İstisnası	73
4.6. GVK'nın Geçici 84'üncü Maddesi Kapsamında Gelir Kaydetmeme Durumu	75
5. KAPSAMLI BÖLÜM ÖRNEĞİ	75

İKİNCİ BÖLÜM
YATIRIM İNDİRİMİ

1. GEÇİCİ 61'İNCİ MADDE KAPSAMINDAKİ YATIRIMLARA İLİŞKİN YATIRIM İNDİRİMİ UYGULAMASI	83
1.1. Devreden Yatırım İndiriminin Endekslenmesi	84
1.2. Yatırım Konusu İktisadi Kıymetlerin Finansal Kiralama Yoluyla Edinilmesi	84
1.3. Yatırım İndiriminin Uygulanma Sırası	86
1.4. Yatırım İndiriminde Vergi Tevkifatı.....	86
2. GVK'NIN MÜLGA 19'UNCU MADDESİ ÇERÇEVESİNDE DÜZENLENEN YATIRIM İNDİRİMİ MÜESSESESİ.....	87
2.1. Yatırım İndiriminin Konusu ve Oranı	87
2.2. Yatırım İndirimi Hesaplanmayacak İktisadi Kıymetler	87
2.3. Yatırım İndirimi Uygulamasının Başlangıcı	88
2.4. Yatırım İndirimi Tutarının Hesaplanması.....	88
2.5. Yatırım İndiriminde Endeksleme Uygulaması	88
2.6. Yatırım İndirimine Konu Aktif Değerlerin Satışı veya Devri Halinde Yapılacak İşlemler	88
2.7. Finansal Kiralama Konusu Yatırım Mallarında Yatırım İndirimi Uygulaması.....	89
2.8. GVK'nın Geçici 69'uncu Maddesi Kapsamında Gelir Vergisi Kanununun Mülga 19'uncu Maddesi Çerçevesinde Yapılan Yatırımlar İçin Yatırım İndirimi Uygulaması	90
3. 5479 SAYILI KANUN'LA GETİRİLEN GVK GEÇİCİ 69'UNCU MADDE KAPSAMINDA YATIRIM İNDİRİMİ UYGULAMASI	90
3.1. Düzenlemenin Kapsamı.....	90
3.2. Yatırım İndirimi Uygulaması	91
3.2.1. Devreden Yatırım İndirimi	91
3.2.2. 1.1.2006 Tarihinden Sonra Yapılacak Yatırımlar İçin Yatırım İndirimi Hesaplanması	91
3.2.2.1. 24.4.2003 Tarihinden Önce Yapılan Müracaatlara İstinaden Düzenlenen Teşvik Belgeleri Kapsamında Yapılan Yatırımlar	91
3.2.2.2. Gelir Vergisi Kanununun Mülga 19'uncu Maddesi Kapsamında 1.1.2006 Tarihinden Önce Başlanılan Yatırımlar	91
3.2.3. Yatırım İndirimi Uygulayan Mükelleflerin Kazançlarına Uygulanacak Vergi Oranı	92
3.2.4. Diğer Önemli Hususlar	92
3.3. Anayasa Mahkemesi'nin Kararı	92
4. 6009 SAYILI KANUNLA YAPILAN DÜZENLEMELER.....	93
4.1. Yatırım İndirimine Konu Yatırım Harcamaları	94
4.1.1. 31.12.2005 Tarihi İtibarıyla Mevcut Olup Devreden Yatırım İndirimi Tutarları	94
4.1.2. 01.01.2006 Tarihinden Sonra Yapılan Yatırımlar İçin Yatırım İndirimi.....	95
4.1.2.1. 24.4.2003 Tarihinden Önce Yapılan Müracaatlara İstinaden Düzenlenen Teşvik Belgeleri Kapsamında Yapılan Yatırımlar İçin Yatırım İndirimi Uygulaması	95
4.1.2.2. Gelir Vergisi Kanununun Mülga 19'uncu Maddesi Kapsamında Yapılan Yatırımlar İçin Yatırım İndirimi Uygulaması.....	95
4.1.3. 01.01.2006-08.04.2006 Tarihleri Arasında Yeni Başlamış Yatırımların Durumu	96
4.2. Yatırım İndirimi İstisnası Uygulaması	96
4.2.1. İndirime Konu Yatırım İndirimi İstisnasının Hesaplanması	96
4.2.2. Yatırım indirimi uygulayan mükelleflerin kazançlarına uygulanacak vergi oranı	96
4.3. Kazancın Bulunmasına Rağmen Herhangi Bir Dönemde Yatırım İndirimi İstisnasından Yararlanılmaması Durumu	97

**ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ZİRAİ KAZANÇLAR**

1. ZİRAİ KAZANCIN NİTELİĞİ.....	103
1.1. Tanımı ve Unsurları	103
1.2. Çiftçi, Ürün ve Zirai İşletme Terimleri	104
1.3. Zirai Faaliyetin Sınırları	105
1.3.1. Zirai ve Sınai Faaliyet	105
1.3.2. Zirai ve Ticari Faaliyet	105
2. ZİRAİ KAZANÇLARIN GELİR VERGİSİ KARŞISINDAKİ DURUMU	106
2.1. Genel Açıklama	106
2.2. Zirai Kazançta Vergilemenin Genel Esasları	106
2.2.1. Temel Vergilendirme Şekli	106
2.2.2. İşletme Büyüklüğü Ölçüleri	107
2.2.2.1. Arazi Üzerinde Yapılan Zirai Faaliyetlerde.....	107
2.2.2.2. Arazi Üzerinde Yapılmayan Zirai Faaliyetler ile Kara ve Su Avcılığında.....	108
2.2.2.3. Aile İşletmeleri ve Ortaklık Şeklinde İşletilen İşletmeler Bakımından İşletme Büyüklüklerinin Belirlenmesi	108
3. ZİRAİ KAZANCIN TESPİT ŞEKİLLERİ.....	111
3.1. Gerçek Usulde Vergilendirme	111
3.1.1. Zirai İşletme Hesabı Esasına Göre Kazancın Tespiti.....	111
3.1.2. Bilanço Esasına Göre Zirai Kazancın Tespiti	112
3.1.3. Gerçek Usulde Hasılat ve Zirai Kazancın Tespitinde İndirilecek Giderler	112
3.1.3.1. Gerçek Usulde Hasılat.....	112
3.1.3.2. Gerçek Usulde Hasılattan İndirilecek Giderler.....	113
3.1.3.3. Gerçek Usulde Hasılattan İndirilemeyecek Giderler	115
3.2. Tevkif Suretiyle Vergileme.....	115
3.3. Tevkif Suretiyle Vergilendirme Usulünden Gerçek Kazanç Usulüne Veya Gerçek Usulden Tevkif Suretiyle Vergilendirme Usulüne Geçiş	116
3.4. Gerçek Usulde Kazancın Tespitinde Kesilen Vergilerin Mahsubu.....	116
4. ZİRAİ KAZANÇLARA İLİŞKİN İSTİSNALAR.....	117
4.1. Teşvik İkramiyesi	117
5. ÇİFTÇİLERİN ÇEŞİTLİ KAMU KURUM VE KURULUŞLARI TARAFINDAN VERİLEN AVANS, KREDİ, SÜBVANSİYON, PRİM GİBİ AVANTAJLARDAN YARARLANMA KOŞULU.....	117
6. ZİRAİ KAZANÇLARIN BEYANI	117
7. VERGİ ÖDEME ZAMANLARI	117

**DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ÜCRETLER**

1. ÜCRETİN NİTELİĞİ	123
2. ÜCRETİN TANIMI VE UNSURLARI	123
2.1. Ücretin Tanımı	123
2.2. Ücretin Unsurları	123
2.2.1. İşverene Tabi Olma	124
2.2.2. Belli Bir İşyerine Bağlı Olma	124
2.2.3. Hizmetin Karşılığı Olarak Bir Ödemenin Yapılması	124

3. ÜCRETLE DİĞER GELİR UNSURLARI ARASINDAKİ SINIR	124
3.1. Ücret ile Serbest Meslek Faaliyeti Arasındaki Sınır	124
3.1.1. Ücret ve Serbest Meslek Faaliyeti Arasındaki İlişki	124
3.1.2. Ses ve Saz Sanatçılarının, Oyun Topluluklarının ve Gösteri Gruplarının Durumu	125
3.1.3. Film Artistlerinin Durumu.....	126
3.1.4. Mankenlerin Durumu.....	126
3.1.5. İlk ve Orta Dereceli Okullarda Kurs Veren Öğretmenlerin Durumu	126
3.1.6. Özel Dershanelerde Ders Veren Öğretmenlerin Durumu.....	126
3.1.7. Konferans ve Seminer Veren Kişilerin Durumu	126
3.1.8. Yazar, Muhabir vb. Kişilerin Durumu	127
3.2. Ücret ile Ticari Kazanç Arasındaki İlişki	127
3.3. Ücret Menkul Sermaye İradı Arasındaki İlişki	127
4. ÜCRET SAYILAN ÖDEMELER	128
4.1. İstisna Dışında Kalan Emeklilik, Maluliyet, Dul ve Yetim Aylıkları	128
4.2. Evvelce Yapılmış veya Gelecekte Yapılacak Hizmetler Karşılığında Verilen Para ve Ayınlarla Sağlanan Diğer Menfaatler	129
4.3. Türkiye Büyük Millet Meclisi, İl Genel Meclisi ve Belediye Meclisi Üyeleri ile Özel Kanunlarına veya İdari Kararlara Göre Kurulan Daimi veya Geçici Bütün Komisyonların Üyelerine ve Yukarıda Sayılanlara Benzer Diğer Kişilere Bu Sıfatları Dolayı	129
4.4. Yönetim ve Denetim Kurulları Başkanı ve Üyeleriyle Tasfiye Memurlarına Bu Sıfatları Dolayısıyla Ödenen veya Sağlanan Para, Ayın ve Menfaatler	129
4.5. Bilirkişilere, Resmi Arabuluculara, Ekspertlere, Spor Hakemlerine ve Her Türlü Yarışma Jürisi Üyelerine Ödenen veya Sağlanan Para, Ayın ve Menfaatler	129
4.6. Sporculara Transfer Ücreti veya Sair Adlarla Yapılan Ödemeler ve Sağlanan Menfaatler	129
4.7. Ücret Sayılan Diğer Ödemeler	131
4.7.1. Yeme ve Yatma Giderleri Karşılığında Verilen Gündeliklerin Durumu.....	131
4.7.2. Gemi Adamlarının Durumu	132
4.7.3. Kıdem (İşten Çıkma) Tazminatlarının Durumu	133
4.7.4. İhbar ve İşe Başlatmama Tazminatlarının Durumu	135
4.7.5. Tahsil ve Tatbikat Gider Karşılıklarının Durumu	136
4.7.6. Yakacak Yardımlarının Durumu	137
4.7.7. Devlet Memurları Kanunu Kapsamı Dışında Kalan Öğretmen ve İdarecilere Ödenen Tazminatların Durumu	137
4.7.8. Vakıf Üniversitelerinde Görevli Öğretim Elemanlarına Ödenen "Üniversite Ödeneği" ile "Eğitim Öğretim Ödeneği"nin Durumu.....	137
5. İSTİSNA VE MUAFİYETLER.....	138
6. ÜCRETİN TESPİT ŞEKLİ	147
6.1. Gerçek Usule Göre Saptanan Ücretler	147
6.1.1. Hangi Ücretler Gerçek Usule Tabidir?.....	147
6.1.2. Ücretin Gayrisafi Tutarı Nasıl Hesaplanır?	147
6.1.2.1. Para ile Ödenen Ücretler.....	148
6.1.2.2. Ayın Olarak Verilen Ücretler	148
6.1.2.3. Konut Sağlanması ve Diğer Yararlar Sağlanması Yoluyla Ödenen Ücretler	149
6.1.3. Ücretin Safi Miktarının Tespiti	149
6.1.3.1. Yapılacak İndirimler	149
6.1.3.2. Asgari Geçim İndirimi	153
6.1.3.3. Engellilik İndirimi	162
6.1.3.4. İndirilemeyecek Vergiler	164
6.2. Diğer Ücretler	164

7. ÜCRETLERİN VERGİLENDİRİLMESİ	165
7.1. Gerçek Ücretlerin Vergilendirilmesi	165
7.1.1. Tevkif (Kesinti) Esası Yolu ile Vergilendirme.....	165
7.1.2. Ücret Bordroları.....	165
7.1.3. Verginin Hesaplanması	166
7.1.4. İşverenin Sorumluluğu ve Hizmet Erbabının Ödevi	168
7.1.5. Kamu İdare ve Müesseselerinin Durumu	168
7.2. Diğer Ücretlerin Vergilendirilmesi	169
7.2.1. Verginin Matrahı	169
7.2.2. Vergi Karnesi.....	169
7.2.3. Hizmet Erbabının Ödevleri	169
7.2.3.1. Verginin Tarh Ettirilmesi	169
7.2.3.2. Verginin Ödenmesi	169
7.2.3.3. Verginin Ödenme Zamanı	169
7.2.3.4. Diğer Ücret Vergisinin Mahsubu	170
7.2.3.5. İşverenlerin Sorumluluğu	170
8. ÜCRETLERİN YILLIK BEYANNAME İLE BİLDİRİLMESİ	170
8.1. Yabancı Bir Ülkedeki İşveren Tarafından Doğrudan Doğruya Ödenen Ücretler (İstisna Kapsamında Olanlar Hariç GVK Md.23/14)	170
8.2. Yabancı Elçilik ve Konsolosluklarda Çalışan ve İstisnadan Faydalanmayan Memur ve Hizmetlilere Ödenen Ücretler	171
8.3. Maliye Bakanlığı'nca Yıllık Beyanname ile Bildirilmesinde Zorunluluk Görülen Ödemeler	172
8.4. Birden Fazla İşverenden Alınan Ücretler	172
8.5. Yıllık Beyan Esasında Beyannamenin Verilme Zamanı ve Yeri	173
8.6. Hesaplanan Verginin Ödenme Zamanı ve Yeri	173
9. YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ AMACIYLA ÜCRETLERDE VERGİ TERKİNİ.....	174
10. 5746 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME FAALİYETLERİNİN DESTEKLENMESİ HAKKINDA KANUN KAPSAMINDA DÜZENLENEN GELİR VERGİSİ STOPAJI TEŞVİKİ UYGULAMASI	174
10.1. Kapsamı	174
10.2. Gelir Vergisi Stopajı Teşviki Uygulaması.....	175
10.2.1. Uygulama Esasları	175
10.2.2. Uygulamanın Başlangıcı	177
10.3. Teşvik Uygulaması Dışında Kalan Ödemeler ve Teşviki Sona Erdiren Haller	177
10.3.1. Teşvik Uygulaması Dışında Kalan Ödemeler	177
10.3.2. Teşvik Uygulamasının Sona Erdiği Haller	177
10.4. Diğer Hususlar	178
11. 6322 SAYILI KANUNUN 12'NCİ MADDESİ İLE GELİR VERGİSİ KANUNUNA EKLENEN GEÇİCİ 80'İNCİ MADDESİ ÇERÇEVESİNDE UYGULANAN GELİR VERGİSİ STOPAJI TEŞVİKİ	178
11.1. Yasal Düzenleme.....	178
11.2. Gelir Vergisi Stopajı Teşvikinin Amacı.....	179
11.3. Gelir Vergisi Stopajı Teşvikinin Uygulanacağı İller	179
11.4. Uygulamadan Yararlanacak Mükellefler	179
11.5. Fiilen Çalışma Zorunluluğu	180
11.6. Uygulamanın Esasları.....	180
11.7. Uygulamanın başlama ve sona erme tarihleri	181
11.8. Diğer hususlar	181
12. KAPSAMLI BÖLÜM ÖRNEKLERİ.....	182

BEŞİNCİ BÖLÜM
SERBEST MESLEK KAZANÇLARI

1. SERBEST MESLEK FAALİYETİ	189
1.1. Faaliyetin Sermayeden Ziyade Şahsi Çalışmaya, Bilimsel veya Mesleki Bilgiye veya İhtisasa Dayanması (Serbest Meslek Kazancı-Ticari Kazanç Ayırımı)	189
1.2. Faaliyetin, Bir İşverene Tabi Olmaksızın, Kişisel Sorumluluk Altında, Kendi Nam ve Hesabına Yapılması (Serbest Meslek Kazancı-Ücret Ayırımı)	190
1.3. Devamlılık Unsuru (Serbest Meslek Kazancı-Arzi Kazanç Ayırımı)	191
2. SERBEST MESLEK ERBABI	191
3. KANUNEN SERBEST MESLEK ERBABI SAYILAN KİŞİLER	191
3.1. Gümrük Komisyoncuları, Borsa Ajan ve Acenteleri, Noterler, Noterlik Görevini İfa ile Mükellef Olanlar	191
3.2. Serbest Meslek Kazancından Pay Alanların Durumu	192
3.3. Kollektif, Adi Komandit ve Adi Şirketler Tarafından Yapılan Serbest Meslek Faaliyeti Sonucunda Doğan Kazanç	192
3.4. Dava Vekilleri, Müşavirler, Kurumlar ve Tüccarlarla Serbest Meslek Erbabının Ticari ve Mesleki İşlerini Takip Edenler ve Konser Veren Müzik Sanatçıları.....	192
3.5. Ebe, Sünnetçi, Sağlık Memuru, Arzuhalci, Rehber Gibi Mesleki Faaliyette Bulunanlar.....	193
3.6. Tahkim İşleri Dolayısıyla Hakemlerin Aldıkları Ücretler	193
3.7. Harita ve Plân Çıkarılması İşini Yüklenenlerin Aldıkları Ücretler.....	193
4. SERBEST MESLEK KAZANCININ TESPİTİ	193
4.1. Serbest Meslek Kazançlarında İstisna.....	194
4.1.1. Telif Hakkı ve İhtira Beratı Kazanç İstisnası	194
4.1.1.1. İstisnanın Kapsamı	194
4.1.1.2. İstisnadan Yararlanamayacak Olanlar	196
4.1.1.3. İstisna Uygulaması İçin Başvurulacak Birim	196
4.1.2. Sergi ve Panayır İstisnası.....	197
4.2. Serbest Meslek Kazancında Hasılat	197
4.2.1. Hasılatın Tahsiline İlişkin Esaslar.....	197
4.2.2. Tahsil Sayılan Haller.....	198
4.2.3. Asgari Ücret Tutarı Belirlenmiş Hasılat Tutarlarının Fiilen Tahsil Edilmemesi veya Düşük Tahsil Edilmesi	198
4.2.4. Tahsil Çeşitleri	198
4.2.4.1. Nakden Tahsilat	199
4.2.4.2. Aynen Tahsilat	199
4.2.4.3. Menfaat Sağlanması Şeklinde Tahsilat	199
4.2.4.4. Geçmiş ve Gelecek Yıllara Ait Tahsilat	199
4.2.4.5. Bono ile Tahsilat ve Ödeme	199
4.3. Mesleki Kazancın Saptanmasında İndirilecek Giderler	200
4.3.1. Mesleki Kazancın Elde Edilmesi ve İdamesi ile İlgili Genel Giderler.....	200
4.3.1.1. İşyerinin Kira ile Tutulması Durumu	200
4.3.1.2. İkametgahın veya İşyerinin Serbest Meslek Erbabının Mülkü Olması Durumu	201
4.3.1.3. Diğer Durumlar	201
4.3.2. Hizmetli ve İşçilerin Giderleri.....	201
4.3.3. Mesleki Faaliyetle İlgili Seyahat ve İkamet Giderleri	202
4.3.4. Mesleki Faaliyette Kullanılan Tesisat, Demirbaş Eşya ve Taşıtlar İçin Vergi Usul Kanunu'na Göre Ayrılan Amortismanlar	202

4.3.5. Kiralanan ya da Envantere Dahil Taşıtların Giderleri.....	203
4.3.6. Alınan Mesleki Yayınlar İçin Ödenen Bedeller.....	203
4.3.7. Mesleki Faaliyetin İfası İçin Ödenen Mal ve Hizmet Alım Bedelleri.....	203
4.3.8. Emekli Sandıklarına Ödenen Giriş ve Emeklilik Aidatları ile Mesleki Teşekküllere Ödenen Aidatlar	204
4.3.9. Ödenen Meslek, İlan ve Reklam Vergileri ile İşyerleriyle İlgili Ayni Vergi, Resim ve Harçlar	204
4.3.10. Kanun, İlan ve Mukavelenameye Göre Ödenen Tazminatlar.....	205
4.4. Mesleki Kazancın Tespitinde İndirilemeyecek Giderler.....	205
4.5. Biletle Girilen Yerlerde Faaliyet Gösteren Dar Mükellefiyete Tabi Serbest Meslek Erbabında Kazanç Tespiti.....	205
5. SERBEST MESLEK KAZANÇLARINDA VERGİ TEVKİFATI	205
6. SERBEST MESLEK KAZANÇLARININ BEYANI VE BEYANNAME ÜZERİNDEN YAPILACAK İNDİRİMLER	206
6.1. Tam Mükellefiyette	206
6.2. Dar Mükellefiyette	207
6.3. Beyanname Üzerinden Yapılacak İndirimler.....	207
7. ZARAR MAHSUBU	207
8. SERBEST MESLEK ERBABININ TUTACAĞI DEFTER.....	208
9. SERBEST MESLEK ERBABININ KULLANACAĞI BELGELER.....	208
10. SERBEST MESLEK KAZANÇLARINA İLİŞKİN VERGİNİN ÖDENMESİ.....	208
11. KAPSAMLI BÖLÜM ÖRNEKLERİ.....	209

ALTINCI BÖLÜM GAYRİMENKUL SERMAYE İRATLARI

1. GAYRİMENKUL SERMAYE İRADI ELDE EDEN MÜKELLEFLER	219
2. GAYRİMENKUL SERMAYE İRADINA KONU MAL VE HAKLAR.....	219
2.1. Arazi, Bina, Maden Suları, Menba (Kaynak) Suları, Madenler, Taş Ocakları, Kum ve Çakıl Üretim Yerleri, Tuğla ve Kiremit Harmanları, Tuzlalar ve Bunların Mütemmim Cüz'leri ve Teferruatı	219
2.2. Voli Mahalleri ve Dalıyanlar	220
2.3. Gayrimenkullerin Ayrı Olarak Kiraya Verilen Mütemmim Cüz'leri ve Teferruatı ile Bilumum Tesisatı, Demirbaş Eşyası ve Döşemeleri	220
2.4. Gayrimenkul Olarak Tescil Edilen Haklar	220
2.5. Haklar, Ruhsatlar, Markalar vb.	220
2.6. Telif Hakları	221
2.7. Gemi ve Gemi Payları ile Bilumum Motorlu Yükleme ve Boşaltma Araçları	221
2.8. Motorlu Nakil ve Cer Vasıtaları ile Her Türü Motorlu Araç, Makine ve Tesisat ile Bunların Eklentileri	221
2.9. Kiraya Verilen Mal ve Hakların İktisadi İşletmeye Dahil Olması.....	221
2.10. Vakfın Gelirinden Hizmet Karşılığı Olmayarak Alınan Hisseler ile Arazi Sahiplerince Tarımsal Faaliyete Bilfiil İştirak Etmeksizin Sadece Üründen Alınan Paylar	222
3. GAYRİMENKUL SERMAYE İRADINDA VERGİLENDİRİLECEK KAZANCIN TESPİTİ.....	223
3.1. Gayrimenkul Sermaye İradında İstisna	223
3.2. Gayrisafi Hasılat	225
3.2.1. Nakden Tahsilat	226
3.2.2. Ayni Olarak Yapılan Tahsilat.....	226
3.2.3. Tahsilata İlişkin Diğer Hususlar	227
3.2.3.1. Binaların Dış Yüzeylerine Reklam Almak veya Apartmana Ait Diğer Ortak Alanların Kiralınması Suretiyle Elde Edilen Hasılat.....	227

3.2.3.2. Kiracı Tarafından Kira Süresinin Sonunda Bedelsiz Olarak veya Düşük Bedelle Mal Sahibine Devredilen Kıymetler	228
3.2.3.3. Tahsil Sayılan Haller	229
3.2.3.4. İşyeri ve Konut Kiralama İşlemlerine İlişkin Yapılacak Tahsilat ve Ödemelerin Banka Veya Posta İdarelerince Düzenlenen Belgelerle Tevsiki	229
3.2.4. Emsal Kira Bedeli Esası	230
3.2.4.1. Emsal Kira Bedeli Uygulama Esasları	230
3.2.4.2. Emsal Kira Bedeli Uygulanmayacak Durumlar	230
3.3. Gayrimenkul Sermaye İradının Tespitinde İndirilecek Giderler	232
3.3.1. Giderlerin Gerçek Usulde Tespit Edilmesi	232
3.3.1.1. Kiraya Verenler Tarafından Ödenen Aydınlatma, Isıtma, Su ve Asansör Giderleri	232
3.3.1.2. Kiraya Verilen Malların İdaresi İçin Yapılan ve Gayrimenkulün Önemi ile Orantılı Olan İdare Giderleri	232
3.3.1.3. Kiraya Verilen Mal ve Haklara Ait Sigorta Giderleri	232
3.3.1.4. Kiraya Verilen Mal ve Haklar Dolayısıyla Yapılan ve Bunlara Harcanan Borçların Faizleri ve Gayrimenkullerin İktisap Bedelinin % 5'i	233
3.3.1.5. Vergi, Resim, Harç ve Şerefiyelerle, Belediyelere Ödenen Harcamalara İştirak Payları	234
3.3.1.6. Kiraya Verilen Mal ve Haklar için Vergi Usul Kanunu Hükümlerine Göre Ayrılan Amortismanlar	234
3.3.1.7. Mal Sahibi Tarafından Yapılan Onarım Giderleri	235
3.3.1.8. Bakım ve İdare Giderleri	235
3.3.1.9. Kira ile Tuttukları Mal ve Hakları Kiraya Verenlerin Ödedikleri Kiralar ve Diğer Giderler	235
3.3.1.10. Sahibi Buldukları Konutları Kiraya Verenlerin Kira ile Oturdıkları Konutların Kira Bedeli	235
3.3.1.11. Zarar, Ziyan ve Tazminatlar	236
3.3.1.12. Kısmen Kiraya Verilen Mal ve Haklarda Giderlerin Dağıtımı	236
3.3.2. Giderlerin Götürü Gider Usulünde Tespit Edilmesi	237
3.3.2.1. Götürü Gider Usulünün Seçimi	237
3.3.2.2. Gider Usulünün Seçiminde Bütünlük	237
3.3.3. İstisnadan Yararlanılması Durumunda Gider Uygulaması	238
3.3.3.1. Gerçek Gider Usulünde İstisnadan Yararlanılması Durumunda İndirilebilecek Giderin Tespiti	238
3.3.3.2. Götürü Gider Usulünde İstisnadan Yararlanılması Durumunda İndirilebilecek Giderin Tespiti	238
3.4. Gayrisafı Hasıllardan İndirilemeyecek Giderler	239
3.4.1. Para Cezaları ve Vergi Cezaları	239
3.4.2. Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'na Bağlı (I) ve (IV) Sayılı Tarifelerde Yer Alan Taşıtlar İçin Ödenen Motorlu Taşıtlar Vergisi	239
3.4.3. Çevre Temizlik Vergisi	239
3.4.4. Kiralanmayan Mal ve Haklarla İlgili Giderler	239
4. GAYRİMENKUL SERMAYE İRADINDA VERGİ TEVKİFATI	239
5. GAYRİMENKUL SERMAYE İRATLARINDA DEFTER, KAYIT VE BELGELERİN SAKLANMASI	240
6. GAYRİMENKUL SERMAYE İRATLARINDA ZARAR	240
7. GAYRİMENKUL SERMAYE İRATLARININ BEYANI	240
7.1. Tam Mükellefiyette Beyan	240
7.1.1. Beyanname Verilmeyecek Gayrimenkul Sermaye İratları	240
7.1.2. Beyan Edilecek Gayrimenkul Sermaye İratları	241
7.2. Dar Mükellefiyette (Yurt Dışında Çalışan Türk Vatandaşları Dahil) Beyan	241
7.3. Beyannameye Yapılacak İndirimler	242
8. GAYRİMENKUL SERMAYE İRATLARINA İLİŞKİN VERGİNİN ÖDENMESİ	242
9. KAPSAMLI BÖLÜM ÖRNEKLERİ	242

YEDİNCİ BÖLÜM
MENKUL SERMAYE İRATLARI

1. GENEL TANIM VE MENKUL SERMAYE İRATLARININ NİTELİĞİ.....	255
2. KAYNAĞINA BAKILMAKSIZIN MENKUL SERMAYE İRADI SAYILAN GELİRLER	256
2.1. Her Nevi Hisse Senetlerinin Kâr Payları	256
2.1.1. Yatırım Fonları Katılma Belgelerine Ödenen Kâr Paylarının Vergilendirilmesi (01.01.2006 Tarihinden Önce İktisap Edilenler).....	257
2.1.2. Yatırım Fonları Katılma Belgelerine Ödenen Kâr Paylarının Vergilendirilmesi (01.01.2006 Tarihinden Sonra İktisap Edilenler).....	258
2.1.3. Konut Finansmanı Fonlarını Temsilen İhraç Edilen İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetlere ve Varlık Finansmanı Fonlarını Temsilen İhraç Edilen Varlığa Dayalı Menkul Kıymetlere Ait Gelirlerinin Vergilendirilmesi	258
2.2. İştirak Hisselerinden Doğan Kazançlar	258
2.3. Kurumların İdare Meclisi Başkan ve Üyelerine Verilen Kâr Payları	259
2.4. Kurumlar Vergisi Kanunu Uyarınca Yıllık veya Özel Beyanname Veren Dar Mükellef Kurumların İndirim ve İstisnalar Düşülmeden Önceki Kurum Kazancından Hesaplanan Kurumlar Vergisi Düşüldükten Sonraki Karı.....	259
2.5. Tahvil ve Hazine Bonosu Faizleri ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresi'nce Çıkarılan Menkul Kıymetlerden Sağlanan Gelirler.....	259
2.5.1. Tahvil Faizlerinin Vergilendirilmesi	260
2.5.1.1. Özel Kesim Tahvil Faizlerinin Vergilendirilmesi (01.01.2006 Tarihinden Önce İhraç Edilenler).....	260
2.5.1.2. Özel Kesim Tahvil Faizlerinin Vergilendirilmesi (01.01.2006 Tarihinden Sonra İhraç Edilenler).....	260
2.5.1.3. Devlet Tahvili Faizlerinin Vergilendirilmesi (01.01.2006 Tarihinden Önce İhraç Edilenler)	261
2.5.1.4. Devlet Tahvili ve Hazine Bonosu Faizlerinin Vergilendirilmesi (01.01.2006 Tarihinden Sonra İhraç Edilenler)	261
2.5.1.5. Eurobond Faizlerinin Vergilendirilmesi	261
2.6. Her Nevi Alacak Faizleri	262
2.7. Mevduat Faizleri	263
2.7.1. Yurt Dışındaki Bankalardan Elde Edilen Mevduat Faizleri	264
2.7.2. Kıyı Bankacılığı (Off Shore) Kapsamında Elde Edilen Mevduat Faizleri	264
2.8. Hisse Senetleri ve Tahvillerin Vadesi Gelmemiş Kuponlarının Satışından Elde Edilen Bedeller	264
2.9. İştirak Hisselerinin Kâr Payının Devir ve Temlik Karşılığında Alınan Para ve Ayınlar	265
2.10. Senetlerin İskonto Bedelleri.....	265
2.11. Faizsiz Olarak Kredi Verenlere Ödenen Kâr Payları ile Kâr ve Zarar Ortaklığı Belgesi Karşılığı Ödenen Kâr Payları ve Özel Finans Kurumlarınca Kâr ve Zarara Katılma Hesabı Karşılığında Ödenen Kâr Payları	265
2.12. Repo ve Ters Repo İşlemleri Sonucu Elde Edilen Menfaatler.....	266
2.13. Varlık Teminatl ve Varlığa Dayalı Menkul Kıymet Gelirleri.....	267
2.14. İpotek Teminatl ve İpoteğe Dayalı Menkul Kıymet Gelirleri	267
2.15. Tüzel Kişiliği Haiz Emekli Sandıkları, Yardım Sandıkları ile Emeklilik ve Sigorta Şirketleri Tarafından Katılımcılara Yapılan Ödemeler.....	267
2.16. Bireysel Emeklilik Sisteminden Ayrılanlara Yapılan Ödemeler.....	268
2.17. Sermaye Piyasası Kanunu Hükümlerine Göre İhraç Edilen Her Türlü Sermaye Piyasası Araçlarından Elde Edilen Gelirler	269
3. KÂR PAYLARININ BEYANI VE VERGİLENDİRİLMESİ	269
3.1. Tam Mükellef Kurumlardan Elde Edilen Kâr Paylarında İstisna	269
3.2. GVK'nın Geçici 62'nci Maddesi Düzenlemesi	270
3.3. Kurumların 31.12.1998 ve Daha Önceki Tarihlerde Sona Eren Hesap Dönemlerinde Elde Ettikleri Kazançların Dağıtım Sonucu Elde Edilen Kâr Payları	270

3.4. Kurumların 01.01.1999 ile 31.12.2002 Tarihleri Arasında Sona Eren Hesap Dönemlerinde Elde Ettikleri Kurumlar Vergisinden İstisna Edilmiş Kazançlarının Dağıtım Sonucu Elde Edilen Kâr Payları	271
3.5. Kurumların GVK'nın Geçici 61'inci Maddesi Kapsamında Yatırım İndirimi İstisnasına Tabi Tutulmuş Kazançlarının Dağıtımından Elde Edilen Kâr Payları.....	271
3.6. Doğrudan veya İştirakleri Aracılığıyla GVK'nın Geçici 62'nci Maddesinin 1 Numaralı Fıkrasında Belirtilen Nitelikte Kâr Payı Elde Eden Kurumların Söz Konusu Kâr Paylarını Dağıtımaları Sonucu Gerçek Kişilerce Elde Edilen Kâr Payları.....	272
3.7. Kâr Paylarının Beyanı Konusunda Getirilmiş Olan Genel Sistem	273
3.8. Dar Mükellef Kurumlardan Elde Edilen Kâr Payları	274
3.9. Gerçek Kişilerce Kontrol Edilen Yabancı Kurum/İştirak Kazancı	275
3.9.1. Yabancı Kurum / İştirak Kontrol Oranının Tespiti.....	275
3.9.2. Kontrol Edilen Yabancı İştirak Kazancının Gelir Vergisine Tabi Tutulma Şartları	275
3.9.3. Kontrol Edilen Yabancı İştirak Kazancının Vergilendirilmesi	276
4. MENKUL SERMAYE İRADİ SAYILMAYAN HALLER	277
5. MENKUL SERMAYE İRATLARIYLA İLGİLİ DİĞER HUSUSLAR	277
5.1. Elde Etme	277
5.2. Yabancı Para Cinsinden Elde Edilen Faiz ve Temettüpler	279
5.3. Safi İradın Saptanması	279
6. İSTİSNALAR VE BEYANNAME VERİLMEMEYEN HALLER	280
6.1. İndirim Oranı Uygulaması	280
6.2. Geçici 55'inci Madde Uygulaması.....	281
6.3. Tüzel Kişiliği Haiz Emekli Sandıkları, Yardım Sandıkları ile Emeklilik ve Sigorta Şirketleri Tarafından Sağlanan Menkul Sermaye İratları	281
6.4. 31.12.2005 Tarihinden Önce İhraç Edilen Devlet Tahvili Faiz Gelirleri.....	282
6.5. Eurobondlardan Elde Edilen Faiz Gelirlerinin Vergilendirilmesi	283
6.6. Toplamı 1.400 TL'yi Aşmayan, Tevkifata ve İstisna Uygulamasına Konu Olmayan Menkul Sermaye İratları.....	283
7. MENKUL SERMAYE İRATLARINDAN KESİLEN VERGİLERİN MAHSUBU	283
8. MENKUL SERMAYE İRATLARININ BEYANI VE YILLIK BEYANNAMEDE TOPLANMASI	284
8.1. Tam Mükellefiyette	284
8.2. Dar Mükellefiyette	284
8.3. Menkul Sermaye İratlarının Beyanına İlişkin Örnekler	284

SEKİZİNCİ BÖLÜM DİĞER KAZANÇ VE İRATLAR

1. DEĞER ARTIŞI KAZANÇLARI.....	293
1.1. Menkul Kıymetlerin ve Diğer Sermaye Piyasası Araçlarının Elden Çıkarılmasından Sağlanan Kazançlar.....	293
1.1.1. Menkul Kıymet ve Diğer Sermaye Piyasası Araçlarının Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlar	294
1.1.1.1. Hisse Senetlerinin Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlar.....	294
1.1.1.2. Diğer Menkul Kıymetlerin Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlar.....	300
1.1.2. GVK'nın 70/ 5'inci Maddesinde Sayılan Hakların Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlar (GVK Mükerrer Mad. 80/2)	303
1.1.3. Telif Haklarının ve İhtira Beratlarının Müellifleri, Mucitleri ve Bunların Kanuni Mirasçıları Dışında Kalan Kimseler Tarafından Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlar (GVK Mükerrer md. 80/3)	304
1.1.4. Ortaklık Haklarının veya Hisselerinin Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlar (GVK Mükerrer md. 80/4)	304

1.1.5. Faaliyeti Durdurulan Bir İşletmenin Kısmen veya Tamamen Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlar (GVK Mükerrer md. 80/5).....	304
1.1.5.1. Ticari Kazanç Sayılan Haller.....	305
1.1.6. GVK'nın 70'inci Maddesinin 1, 2, 4 ve 7 Numaralı Bentlerinde Yazılı Mal ve Hakların Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlar (GVK Mükerrer md. 80/6).....	305
1.1.6.1. Elden Çıkarılması Bent Kapsamına Giren Mal ve Haklar.....	305
1.1.6.2. GVK'nın Mükerrer 80/6'ıncı Maddesinde Belirtilen Mal ve Hakların İktisap Şekli.....	305
1.1.6.3. Mal ve Hakların Elden Çıkarılma Süresi.....	306
1.1.6.4. Gayrimenkullerde İktisap Tarihinin Belirlenmesi.....	306
1.1.6.5. Cins Tashihi Yapılan Gayrimenkuller ile Kat Karşılığı Olarak Müteahhit veya Konut Yapı Kooperatiflerinden Alınan Gayrimenkullerin Satılması Halinde İktisap Tarihinin Belirlenmesi.....	307
1.1.6.6. Arsa Karşılığı İnşaat Sözleşmelerinin Durumu.....	308
1.2. Değer Artışı Kazancının Tespiti.....	309
1.2.1. Hisse Senedi ve Diğer Menkul Kıymetlerde Kazancın Tespiti.....	311
1.2.1.1. Hisse Senedi ve Diğer Menkul Kıymetlerin İktisap Bedeli.....	311
1.2.1.2. Birden Fazla Alım Satım Olması Halinde Kazancın Tespiti.....	311
1.2.1.3. Rüçhan Haklarının Elden Çıkarılmasından Sağlanan Kazançlar.....	311
1.2.1.4. Zarar Mahsubu.....	312
1.2.1.5. Yabancı Kaynak Kullanılarak İktisap Edilen Hisse Senetlerinin Elden Çıkarılmasından Sağlanan Kazançlar.....	312
1.3. Değer Artışı Kazançlarını Enflasyondan Arındırma Yöntemleri.....	314
1.3.1. Endeksleme Uygulaması.....	314
1.3.2. Kur Farkından Arındırma Uygulaması.....	316
1.4. Değer Artışı Kazançlarında İstisna.....	317
1.5. Vergilendirilmeyecek Değer Artışı Kazançları.....	318
1.5.1. Ferdi İşletme Sahibinin Ölümü Halinde Kanuni Mirasçılarca İşletmenin Devralınması ve Faaliyetine Devam Etmesi.....	318
1.5.2. Bilanço Esasına Göre Kazancını Tespit Eden Ferdi Bir İşletmenin Sermaye Şirketine Devrolunması.....	318
1.5.3. Kollektif ve Adi Komandit Şirketlerin Sermaye Şirketine Dönüşmesi.....	319
1.6 Değer Artış Kazançlarının Beyanı İle İlgili Örnekler.....	319
2. ARIZİ KAZANÇLAR.....	321
2.1. Anzi Olarak Ticari Muamelelerin İcrasından veya Bu Nitelikte Muamelelere Tavassuttan Elde Edilen Kazançlar ..	321
2.2. Ticari veya Zirai Bir İşletmenin Faaliyetiyle Serbest Meslek Faaliyetinin Durdurulması veya Terk Edilmesi, Henüz Başlanmamış Olan Böyle Bir Faaliyete Hiç Girişilmemesi, İhale, Artırma ve Eksiltmelere İştirak Edilmemesi Karşılığında Elde Edil.....	322
2.3. Gayrimenkullerin Tahliyesi veya Kiracılık Hakkının Devri Karşılığında Alınan Tazminatlar ile Peştemallıklar (GVK Mad. 82/3).....	323
2.4. Anzi Olarak Yapılan Serbest Meslek Faaliyetleri Dolayısıyla Tahsil Edilen Hasılat (GVK md. 82/4).....	324
2.5. Gerçek Usulde Vergiye Tabi Mükelleflerin Terkettikleri İşleriyle İlgili Olarak Sonradan Elde Ettikleri Kazançlar (GVK md. 82/5).....	324
2.6. Dar Mükellefiyete Tabi Olanların Türkiye ile Yabancı Ülkeler Arasında Anzi Olarak Yaptıkları Ulaştırma İşlerinden Elde Ettikleri Kazançlar (GVK Mad. 82/6).....	325
2.7. Anzi Kazançlarda İstisna.....	326
3. DİĞER KAZANÇ VE İRATLARIN BEYANI.....	327
3.1. Tam Mükellefiyette Diğer Kazanç ve İratların Beyanı.....	327
3.1.1. Beyanname Verilmeyecek Haller.....	327
3.1.2. Yıllık Beyanname ile Beyan Edilecek Diğer Kazanç ve İratlar.....	327
3.2. Dar Mükellefiyette.....	327

DOKUZUNCU BÖLÜM
GELİR UNSURLARININ TOPLANMASI VE
YILLIK BEYANNAME İLE BEYANI

1. GELİRİN TOPLANMASI	333
1.1. Yurt İçinde ve Yurt Dışında Elde Edilen Gelir Unsurlarının Toplanması	333
1.1.1. Yurt İçinde Elde Edilen Gelir Unsurları	334
1.1.2. Yurt Dışında Elde Edilen Gelir Unsurları	334
1.2. Gelirin Toplanmayacağı Haller	335
1.2.1. Tam Mükellefiyette	335
1.2.2. Dar Mükellefiyette	336
2. ZARAR MAHSUBU	336
2.1. Mahsup Edilebilecek Zararlar	336
2.2. Mahsup Edilemeyecek Zararlar	336
2.2.1. Diğer Kazanç ve İratlardan Doğan Zararların Mahsubu	336
2.2.2. Sermayede Meydana Gelen Eksilmelerden Kaynaklanan Zararların Mahsubu	337
2.2.2.1. Gayrimenkul ve Menkul Sermaye İratlarında Zararların Mahsubu	337
2.2.2.2. Faaliyeti Sonra Eren Ticari veya Zirai İşletmelerde Zarar Mahsubu	337
2.2.2.3. Kollektif ve Komandit Şirketlerin Tasfiye Döneminde Doğan Zararların Mahsubu	338
2.2.2.4. Komanditer Ortakta Zarar Mahsubu	338
2.3. Zarar Mahsubunda Sıra	338
2.4. Yurt Dışı Faaliyetlerden Doğan Zararların Mahsubu	339
2.5. Zarar Devri Halinde, Zararlı Yılla İlgili Defter ve Belgelerin Muhafaza ve İbraz Zamanaşımı	340
2.6. 6111 Sayılı Kanuna Göre Matrah Artırımında Bulunan Mükelleflerin Zarar Mahsubu Uygulaması	340
3. GELİRDEN YAPILACAK İNDİRİMLER	342
3.1. Sigorta Primleri	342
3.1.1. Şahıs Sigorta Primlerindeki İndirim Esasları	343
3.1.2. Hayat Sigortası'nda İndirim Sınırı	344
3.1.3. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Kapsamında Ödenen Primler	345
3.2. Eğitim ve Sağlık Harcamaları İndirimi:	345
3.3. Engellilik İndirimi	346
3.3.1. Hizmet Erbabı Açısından Engellilik İndirimi Uygulama Esasları	347
3.3.2. Basit Usulde Vergilendirilen Engelli Mükellefler, Engelli Serbest Meslek Erbabı ile Bakmakla Yükümlü Olduğu Engelli Kişi Bulunan Serbest Meslek Erbabında Uygulama	347
3.4. Bağış ve Yardım İndirimi	348
3.4.1. Genel ve Özel Bütçeli Kamu İdareleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler, Köyler, Kamu Yararına Çalışan Dernekler ve Bakanlar Kurulunca Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıflara Yapılan Bağış ve Yardımlar	348
3.4.1.1. Bağış ve Yardım Yapılacağı Kurum ve Kuruluşlar	348
3.4.1.2. Bağış ve Yardım Makbuz Karşılığında Yapılmalıdır	349
3.4.1.3. Bağış ve Yardım İndiriminde Tutar Sınırlaması	349
3.4.2. Eğitim ve Sağlık Tesisleri, İbadethane ve Yaygın Din Eğitimi Verilen Tesislerin İnşası Dolayısıyla Yapılan Harcamalar İle Mevcut Tesislerin Faaliyetlerini Devam Ettirebilmeleri İçin Yapılan Bağış ve Yardımlar	349
3.4.3. Gıda Bankacılığı Faaliyetinde Bulunan Dernek ve Vakıflara Yapılan Gıda, Temizlik, Giyecek ve Yakacak Maddeleri Bağışı	351
3.4.3.1. Bağışın Yapılacağı Dernek veya Vakıflar	351
3.4.3.2. Bağışa Konu Olacak Mallar ve Bağışın Niteliği	351
3.4.3.3. Bağışı Yapanlar ve Alanlarca Düzenlenecek Belge	351

3.4.3.4. Kayıt Düzeni ve Beyannamelerde Gösterim	351
3.4.4. Sanat ve Kültür Faaliyetlerine İlişkin Bağış ve Yardımlar	352
3.4.5. Sponsorluk Harcamaları.....	352
3.4.6. Araştırma Geliştirme Harcamaları İndirimi	353
3.4.7. Başbakanlıkça veya Bakanlar Kurulu'nca Yardım Kararı Alınan Doğal Afetler Dolayısıyla Yapılan Bağışlar	353
3.4.8. Kızılay Demeği'ne ve Yeşilay Cemiyetine Makbuz Karşılığı Yapılan Nakdi Bağış ve Yardımlar	353
3.4.9. Girişim Sermayesi Fonu Olarak Ayrılan Tutarların İndirimi.....	354
3.4.10. Bazı Hizmet İşletmeleri Tarafından Türkiye'de Yerleşmiş Olmayan Kişilerle, İşyeri, Kanuni ve İş Merkezi Yurt Dışında Bulunanlara Türkiye'de Verilen, Münhasıran Yurt Dışında Yararlanılan Hizmetler Karşılığında Elde Edilen Kazanç	354
3.4.11. Korumalı İşyeri İndirimi.....	356
3.4.12. Bireysel Katılım Yatırımcısı Tam Mükellef Gerçek Kişiler Tarafından İktisap Edilen Tam Mükellef Anonim Şirketlere Ait İştirak Hisselerinin Vergi Usul Kanunu'na Göre Hesaplanan Değerleri.....	357
3.4.13. EXPO Antalya Ajansına Yapılacak Nakdi ve Aynı Bağış ve Yardımlar İle Sponsorluk Harcamaları	358
3.4.14. Bağış ve Yardımın Nakden Yapılmaması Halinde İndirilecek Tutarın Tespiti	358
3.4.15. Zarar Beyan Edilmesi Halinde Bağış ve Yardım İndirimi.....	359
3.4.16. Bağış ve Yardımın İndirilebileceği Gelir Unsurları	359
3.4.17. Ortaklıklarda Bağış ve Yardım İndirimi	359
3.4.18. Özel Kanunlarda Yer Alan Bağış ve Yardım İndirimine İlişkin Düzenlemeler	360
3.4.18.1. Afetlerden Zarar Görenlere Yapılacak Bağış ve Yardımlar.....	360
3.4.18.2. 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'na Göre Yapılan Bağış ve Yardımlar.....	360
3.4.18.3. 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu Uyarınca Yapılan Bağış ve Yardımlar.....	361
3.4.18.4. 278 Sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun Uyarınca Yapılan Bağış ve Yardımlar.....	361
3.4.18.5. 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu'na Göre Yapılan Bağış ve Yardımlar.....	361
3.4.18.6. 2876 Sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'na Göre Yapılan Bağış ve Yardımlar	361
3.4.18.7. 2955 Sayılı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanunu'na Göre Yapılan Bağışlar	361
3.4.18.8. 4122 Sayılı Kanun Uyarınca Yapılan Bağışlar.....	361
3.4.18.9. 3294 Sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Uyarınca Yapılan Bağışlar	362
3.4.18.10. Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Kanunu'na Göre Yapılan Bağış ve Yardımlar	362
3.4.18.11. 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'na Göre Yapılan Bağış ve Yardımlar	362
3.4.18.12. Gazete, Dergi veya Diğer Kuruluşlarca Düzenlenen Kampanyalara Yapılan Bağış ve Yardımlar.....	362
3.4.18.13. Terörle Mücadele Kanunu'na Göre Yapılan Bağış ve Yardımlar	362
3.4.18.14. 6546 Sayılı Kanun'a Göre Yapılan Bağış ve Yardımlar	362
3.4.18.15. 6569 Sayılı Kanun'a Göre TÜSEB'e Yapılan Bağış ve Yardımlar	363
4. MATRAHTAN VE GELİR UNSURLARINDAN İNDİRİLEMEYECEK GİDERLER.....	363
5. VERGİLENDİRME DÖNEMİ.....	363
5.1. Mükellefiyetin Takvim Yılı'nın Bir Bölümünü Kapsaması	363
5.2. Özel Hesap Dönemi	363
6. VERGİNİN HESAPLANMASI	364
7. GELİR VERGİSİ TARİFESİ	364
8. BEYANNAMENİN VERİLMESİ.....	366

8.1. Normal Süre	366
8.2. Özel Haller	366
8.3. Zor Durum-Mücbir Sebep.....	366
9. YILLIK BEYANNAMENİN VERİLECEĞİ VERGİ DAİRESİ	366
9.1. Tam Mükellefiyette	366
9.2. Dar Mükellefiyette	367
9.3. Beyannamelerin Elektronik Ortamda Hazırlanması ve Gönderilmesi.....	367
10. TARH MUAMELESİ	367
10.1. Tarh Yeri	367
10.2. Tarhiyatın Muhatabı.....	368
10.3. Vergilendirme Dönemi.....	368
10.4. Tarh Zamanı	368
11. VERGİNİN ÖDENMESİ.....	368
11.1. Yıllık Beyana Tabi Gelirler Üzerinden Tahakkuk Eden Vergilerde Ödeme.....	368
11.2. Zirai Kazançlarda Özel Ödeme Zamanı.....	369
12. ÖDEME ŞEKİLLERİ	369
12.1. Vergi Dairesine Ödeme.....	369
12.2. Diğer Ödeme Şekilleri	369
13. GELİR VERGİSİNDEN YAPILACAK MAHSUPLAR.....	369
13.1. Yurt İçinde Ödenen Vergilerin Mahsubu	369
13.1.1. Kesinti Yoluyla Ödenmiş Olan Vergilerin Mahsubu.....	369
13.1.2. Kollektif ve Komandit Şirketlerde Kesilen Vergilerin Mahsubu	370
13.1.3. Geçici Verginin Mahsubu	370
13.1.4. Diğer Ücret Üzerinden Kesilen Verginin Mahsubu.....	371
13.2. Yabancı Memleketlerde Ödenen Vergilerin Mahsubu	371
13.3. Geçici Vergi İle Kesinti Suretiyle Ödenen ve Yurt Dışında Ödenen Vergilerin Mahsup Sırası	372
14. GELİR VERGİSİNDE NAKDEN VEYA MAHSUBEN İADE	372
14.1. Genel Esaslar	372
14.2. Kesinti Yoluyla Ödenmiş Vergilerin Diğer Vergi Borçlarına Mahsuben veya Nakden İadesi	373
14.2.1. Mahsup Yoluyla İade	373
14.2.2. Nakden İade	374
14.3. Yıllık Beyanname Üzerinden Hesaplanan Vergiden Mahsup Edilecek Geçici Vergi Tutarı ile Mahsuplar Sonunda Kalan Geçici Vergi Tutarının İadesi	375
14.4. Mahsuben İadelerde Mahsup İşleminin Yapılacağı Tarih.....	376
14.5. İade ile İlgili Diğer Hususlar	376
14.5.1. İade Talebinin Gerçeğe Aykırı Belgelere Dayanması.....	376
14.5.2. Tevkif Yoluyla Kesilen Verginin Vergi Sorumlusunca Tahakkuk Ettirilmemesi veya Ödenmemesi	376
14.5.3. Adına Vergi Kesintisi Yapılan ile Gelir Sahibinin Farklı Gerçek veya Tüzel Kişi Olması.....	376
14.5.4. Yeminli Mali Müşavirlerin Sorumluluğu.....	377
15. YILLIK BEYANNAMENİN DOLDURULMASINA İLİŞKİN ÖRNEKLER	377

ONUNCU BÖLÜM
GELİR UNSURLARININ TOPLANMASI VE BEYANINA İLİŞKİN ÖRNEKLER

Gelir Unsurlarının Toplanması ve Beyanına İlişkin Örnekler	387

ONBİRİNCİ BÖLÜM
MUHTASAR BEYANNAME

1. VERGİ KESİNTİSİNİN NİTELİĞİ	485
1.1. Genel Olarak	485
2. VERGİ KESİNTİSİNDE UYULMASI GEREKEN İLKELER	486
2.1. Vergi Kesintisi Yapmak Zorunda Olanlar	486
2.2. Vergi Tevkifatına Tabi Kazanç ve İratlar	487
2.2.1. İstihkak Sahibinin Gelir veya Kurumlar Vergisi Mükellefi Olup Olmadığına Bakılarak Yapılacak Vergi Tevkifatları	487
2.2.2. Sadece Gelir Vergisi Mükelleflerinden Yapılacak Vergi Tevkifatı	489
2.3. Vergi Kesintisi Oranları	489
2.3.1. Genel Oran	489
2.3.2. Bakanlar Kurulu'nun Oran Belirleme Yetkisi	489
3. KAZANÇ VE İRATLARDA VERGİ KESİNTİSİ	490
3.1. Kazançlarda Vergi Kesintisi	490
3.1.1. Serbest Meslek Kazançlarında Vergi Kesintisi	490
3.1.2. Ticari Kazançlarda Vergi Kesintisi	491
3.1.2.1. Yıllara Sari İnşaat ve Onarma İşlerinde Vergi Kesintisi	491
3.1.2.2. Şans Oyunlarına İlişkin Olarak; Bilet, Kupon ve Benzerlerini Satanlara ve Bu Oyunların Oynatılmasına Aracılık Edenlere Yapılan Ödemelerden Yapılacak Vergi Kesintisi	491
3.1.2.3. 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'a Göre Gerçek ve Tüzel Kişilerin Mallarını İş Akdi ile Bağlı Olmaksızın Satanlara Yapılan Ödemeler	492
3.1.2.4. PTT Acentelerine Yapılan Ödemelerde Vergi Kesintisi	492
3.1.2.5. Esnaf Muaflığından Yararlananlara Yapılan Ödemelerde Vergi Kesintisi	492
3.1.3. Ziraî Kazançlarda Vergi Kesintisi	492
3.2. Ücretlerde Vergi Kesintisi	494
3.3. Gayrimenkul Sermaye İratlarında Vergi Kesintisi	497
3.4. Menkul Sermaye İratlarında Vergi Kesintisi	499
3.4.1. Faiz Ödemelerinde Vergi Kesintisi	499
3.4.1.1. Menkul Kıymetler Dolayısıyla Yapılan Faiz Ödemelerinde Vergi Kesintisi	499
3.4.1.2. Mevduat Faizlerinde Vergi Kesintisi	500
3.4.1.3. Mevduat Faizi Niteliğindeki Kar Paylarında Vergi Kesintisi	501
3.4.2. GVK'nın 94/6-a Maddesi Uyarınca Yapılacak Tevkifat	502
3.4.3. Kar Paylarında Vergi Kesintisi	502
3.4.4. Repo Gelirlerinde Vergi Kesintisi	503
3.4.5. Tüzel Kişiliği Haiz Emekli Sandıkları, Yardım Sandıkları ile Emeklilik ve Sigorta Şirketleri Tarafından Katılımcılara Yapılan Ödemelerde Vergi Kesintisi	503
3.4.6. Bireysel Emeklilik Sisteminden Emeklilik Hakkı Kazananlar ile Ayrılanlara Yapılan Ödemelerde Vergi Kesintisi	504
3.4.7. Vergi Cennetlerine Nakden ve Hesaben Yapılan ve Tahakkuk Ettirilen Ödemeler Üzerinden Yapılacak Tevkifat	506
4. VERGİ KESENLERİN SORUMLULUĞU VE KESİNTİNİN BEYANI	506
4.1. Vergi Kesenlerin Sorumluluğu	506
4.2. Vergi Kesintisinin Beyanı ve Ödenmesi	507
5. MUHTASAR BEYANNAMENİN DOLDURULMASINA İLİŞKİN ÖRNEK	508

ONİKİNCİ BÖLÜM
GVK'NIN GEÇİCİ 67'NCİ MADDESİNE İLİŞKİN UYGULAMA ESASLARI

1. GVK'nın Geçici 67'nci Madde Düzenlemesi	517
1.1. Verginin Konusu	517
1.1.1. Menkul Kıymet ve Diğer Sermaye Piyasası Aracı Tanımı	517
1.1.2. Menkul Kıymet veya Diğer Sermaye Piyasası Aracının 01.01.2006 Tarihi İtibariyle İhraç Edilmiş veya İktisap Edilmiş Olması.....	520
1.1.3. Menkul Kıymet ve Diğer Sermaye Piyasası Aracı Üzerinden Elde Edilen Gelirin Banka veya Aracı Kurum Vasıtasıyla Elde Edilmesi	521
1.1.4. GVK'nın 75/5'inci Maddesi Kapsamındaki Gelirin Banka veya Aracı Kurum Vasıtası Olmaksızın Elde Edilmesi.....	522
1.1.5. Menkul Kıymet Kuponlarının Vadesinden Önce Elden Çıkarılması	523
1.1.6. Teminattaki Menkul Kıymetlerin Nakde Çevrilmesi Hali	523
1.1.7. Mevduat Faizi, Kar Payı ve Repo Kazançları.....	523
1.1.7.1. Bankaların Diğer Bankalardaki Mevduatlarının Durumu.....	523
1.1.7.2. Aracı Kurumların Borsa Para Piyasasındaki Mevduatlarının Durumu.....	523
1.1.8. Bankaların Geçici 67'nci Madde Kapsamına Girmeyen Gelirleri	523
1.1.9. İstisnalar ve Verginin Konusuna Girmeyen Gelirler	523
1.2. Vergiyi Doğuran Olay	524
1.2.1. Menkul Kıymet ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları ile Gerçekleştirilen Hangi İşlemler Vergiyi Doğuran Olayı Oluşturmaktadır.....	524
1.2.1.1. Alım Satım İşlemlerinde Tevkifat, İşlem Tarihinde Değil Takas Tarihi İtibariyle Yapılacaktır....	525
1.2.1.2. Başka Kişi ve Kuruma Yapılan Virman İşlemleri Elden Çıkarma Addedilerek Vergiyi Doğuran Olay Olarak Kabul Edilmiştir.....	525
1.2.1.3. GDR, ADR ve DR Şeklinde Depo Sertifikası Olarak Çıkarılan Kıymetlerde Tevkifata İlişkin Vergiyi Doğuran Olay.....	526
1.2.2. Mevduat, Kar Payı ve Repo Kazançlarında Vergiyi Doğuran Olay.....	527
1.3. Verginin Mükellefi	527
1.3.1. Borsa ve Emeklilik Yatırım Fonu Hariç Tüm Mükellefler	527
1.3.2. Sermaye Piyasası Kanununa Göre Kurulmayan Yatırım Fonlarının Namına Portföy Yatırımı Gerçekleştirdiği Müşterileri.....	528
1.4. Verginin Sorumlusu	528
1.4.1. Banka, Aracı Kurumlar ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası	528
1.4.1.1. Banka ve Aracı Kurumlar Tarafından Alınan Ancak Öncesinde Tevkifat Yapılmayan Menkul Kıymetlerde Tevkifat	529
1.4.2. Saklamacı Kuruluşlar	529
1.4.3. Takasbank'ın Tahsiline Aracılık Edilen Gelirlerdeki Sorumluluğu.....	530
1.4.4. GVK'nın 75/5'inci Maddesi Kapsamında Banka ve Aracı Kurum Vasıtası Olmaksızın Yapılan Ödemelerde Ödemeyi Yapanların Sorumluluğu	530
1.5. Banka, Aracı Kurum, Saklamacı Kurumlar ve Diğer Sorumluluk Yüklenen Kurumlar Tarafından Yerine Getirilmesi Gereken Diğer Mükellefiyetler	531
1.5.1. Maliye Bakanlığı'na Yapılacak Bildirimler.....	531
1.5.1.1. Menkul Kıymet veya Diğer Sermaye Piyasası Aracının Başka Kişi veya Kurum Hesabına Nakledilmesi	531
1.5.1.2. Menkul Kıymet veya Diğer Sermaye Piyasası Aracının Sahibi Tarafından Fiziken Teslim Alınması.....	531

1.5.1.3. Menkul Kıymet veya Diğer Sermaye Piyasası Aracının Sahibi Tarafından Fiziken Teslim Edilmesi.....	532
1.5.1.4. Bildirim İşlemlerinin Nasıl Yapılacağı	532
1.5.2. Banka ve Aracı Kurumların Birbirlerine Yapacağı Bildirimler.....	532
1.6. Banka ve Aracı Kurumların Sorumluluğunun Sınırı	533
1.7. Matrahın Tespiti	533
1.7.1. Menkul Kıymet ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları Üzerinden Elde Edilen Gelirlerde Matrah.....	533
1.7.1.1. Alım Satım İşlemlerinde Matrah	533
1.7.1.2. Menkul Kıymet veya Diğer Sermaye Piyasası Aracının İtfası Halinde Matrah.....	544
1.7.1.3. Dönemsel Getirilerde Matrah.....	544
1.7.1.4. Ödünç İşlemlerinde Matrah.....	544
1.7.2. Müşterek Hesap ve Aynı Mükellefin Birden Fazla Hesabı Olması Halinde Matrah	545
1.7.3. Birden Fazla Banka veya Aracı Kurumla Çalışılması	545
1.7.4. Mevduat Faizi, Kar Payı ve Repo Kazançlarında Matrah	545
1.8. Vergilendirme Dönemi.....	545
1.8.1. Aylık Dönemler (Geçici 67/2 ve 67/4'e Göre Elde Edilen Gelirler).....	545
1.8.2. Üçer Aylık Dönemler (Geçici 67/1 ve 67/3 Kapsamında Elde Edilen Gelirler).....	546
1.9. Tevkifat Oranı	546
1.10. Tevkifata Tabi Tutulan Gelirlerin Beyan ve Mahsubu	547
1.10.1. Tevkif Suretiyle Geçici 67'nci Madde Kapsamında Vergilendirilen Gelirler Nedeniyle Gerçek Kişiler ve Dar Mükellef Kurumlar Tarafından Yıllık veya Özel veya Münferit Beyanname Verilmeyecektir. (İhtiyari Yıllık Beyanname Hariç).....	547
1.10.2. Gelirin Ticari Kazancın Bir Unsuru Olması Durumunda Gerçek Kişilerde ve Tam Mükellef Kurumlarda Beyan ve Mahsup.....	548
1.10.3. Geçici 67'nci Maddenin 2 ve 3 No.lu Fıkralarında Elde Edilen Gelirlerin Mahsubunda Sınır.....	548
1.11. Yatırım Fon ve Ortaklıklarına İlişkin Tevkifatlar	548
1.11.1. Yatırım Fonları ve Ortaklıkları ile Fon/Ortaklık Müşterilerinin Kazançlarının Vergilendirilmesi	548
1.11.2. Emeklilik Yatırım Fonları Tevkifat Kapsamı Dışında Bırakılmıştır.....	549
1.11.3. Yatırım Fon ve Ortaklıklarının 01.01.2006 Tarihinden Önce İktisap Etmiş Oldukları Menkul Kıymetlerden Elde Ettikleri Kazançların Vergilendirilmesinde Uygulanacak Hükümler	549
1.12. SPK'na Göre Kurulmayan Dar Mükellefiyete Tabi Yatırım Fonlarının ve Fon Müşterilerinin Kazançlarının Vergilendirilmesi.....	549
1.12.1. Yabancı Yatırım Fonları ile Müşterileri Arasındaki İlişki İle Yabancı Yatırım Fonlarının Alım Satımını Yaptıkları Kıymetlerin Saklama Süreci	550
1.12.2. SPK'na Göre Kurulmamış Dar Mükellef Yatırım Fonlarının Portföy Kazançlarının Vergilendirilmesinde Geçiş Dönemi.....	550
1.12.2.1. Yürürlükten Kalkan KVK'nın 45, 47 ve 57 Seri No.lu GT'lerindeki Şartları Sağlayan Dar Mükellef Yatırım Fonlarının Durumu	551
1.12.2.2. Yürürlükten Kalkan KVK'nın 45, 47 ve 57 Seri No.lu GT'lerindeki Şartları Yerine Getirmeyen Dar Mükellef Yatırım Fon ve Ortaklıklarının Durumu.....	552
1.13. Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları	552
1.13.1. DİBS'lerin Borsa İstanbul'a Kotasyonu.....	552
1.13.2. ÇVÖA Hükümlerinden Faydalananların Gerçek Hak Sahibi (Beneficial Owner) Olduklarının Tevsik Yükümlülüğü.....	553
1.13.3. Dar Mükellefler Türkiye'de Menkul Kıymet ve Diğer Sermaye Piyasası Araçlarına Yatırım Yapabilmek İçin Vergi Kimlik Numarasına Sahip Olmalıdır.....	553
1.13.4. Dar Mükelleflerin Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarındaki Hükümlerden Yararlanma Koşulları	554
1.14. Türev Ürünler İle Diğer Bazı Sermaye Piyasası Faaliyetlerinden Elde Edilen Gelirlerin Vergilendirilmesi.....	554

2. GEÇİCİ 67'NCİ MADDE KAPSAMINDA VERİLECEK İHTİYARİ BEYANNAME	563
2.1. Genel Esaslar	563
2.1.1. İhtiyari Yıllık Beyanname Farklı Aracı Kurum veya Banka Vasıtasıyla Kıymet Alım Satımlarındaki Zararın Mahsubunu Gerçekleştirmek İçin Kullanılır	563
2.1.2. İhtiyari Yıllık Beyanname ile Beyan Edilen Gelire Uygulanacak Vergi Oranı	564
2.1.3. Mahsup Edilemeyen Zararın Kalması Halinde Zararın Diğer Gelirlerden İndirilmesi veya Ertesi Yıl Kazançlarından Mahsup Edilmesi Mümkün Değildir	564
2.1.4. Beyannamenin Verilmesi	564
2.2. Aynı Tür Menkul Kıymet ve Diğer Sermaye Piyasası Araçlarının Sınıflandırması	564
2.3. İhtiyari Beyanda Bulunacak Mükellefler İçin Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi	565
3. GEÇİCİ 67'NCİ MADDE SONRASINDA MENKUL KIYMET VE DİĞER SERMAYE PİYASASI ARAÇLARININ VERGİLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN TABLO	566
3.1. Tam Mükellef Gerçek Kişilerin Vergilendirilmesine İlişkin Açıklamalar	566
3.2. Dar Mükellef Gerçek Kişilerin Elde Ettikleri Gelirler İçin Açıklamalar	587

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM MÜNFERİT BEYANNAME

1. MÜNFERİT BEYANNAMEYLE BEYAN OLUNACAK KAZANÇ VE İRATLAR	611
1.1. Münferit Beyanname Verecek Olanlar	611
1.2. Münferit Beyanname ile Bildirilecek Kazanç ve İratlar İle Beyannamenin Verileceği Yerler	611
1.2.1. Gayrimenkulün Bulunduğu Yerin Vergi Dairesine Verilen Beyanname İle Bildirilen Kazançlar	611
1.2.2. Mal ve Hakların Türkiye'de Elden Çıkarıldıkları Yerin Vergi Dairesine Verilen Beyanname İle Bildirilen Kazançlar	612
1.2.3. İşletmenin Bulunduğu Yerin Vergi Dairesine Verilen Beyanname ile Bildirilen Kazançlar	613
1.2.4. Faaliyetin Yapıldığı Yer ya da Yolcu veya Yükün Taşıta Alındığı Yerin Vergi Dairesine Verilen Beyanname ile Bildirilen Kazançlar	613
1.2.5. Ödemenin Türkiye'de Yapıldığı Yerin Vergi Dairesine Verilen Beyanname ile Bildirilen Kazançlar	613
1.2.6. Diğer Haller	614
2. MÜNFERİT BEYANNAMENİN VERİLMESİ	614
2.1. Beyannamenin İçeriği	614
2.2. Beyanname Verme Süresi	614
2.3. Verginin Ödenmesi	614
3. MÜNFERİT BEYANNAMENİN DOLDURULMASINA İLİŞKİN ÖRNEK	614

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM GEÇİCİ VERGİ

1. GENEL AÇIKLAMA	619
2. GEÇİCİ VERGİNİN ESASLARI	619
2.1. Geçici Vergi Ödemek Zorunda Olanlar	619
2.2. Dar Mükelleflerin Geçici Vergi Karşısındaki Durumu	619
2.3. Geçici Vergi Ödemeyecek Olanlar	620

2.4. Geçici Vergi Dönemleri.....	620
2.4.1. Hesap Dönemi Takvim Yılı Olanlar	620
2.4.2. Kendilerine Özel Hesap Dönemi Tayin Edilenler.....	621
2.4.3. İşe Başlama, İş Bırakma veya Hesap Döneminin Değişmesi	621
2.5. Geçici Vergiye Esas Kazancın Tespiti	621
2.5.1. Hazır Değerler	622
2.5.2. Menkul Kıymetler	622
2.5.3. Alacaklar	622
2.5.3.1. Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılması	623
2.5.3.2. Değersiz Alacaklar	623
2.5.3.3. Reeskont Uygulaması.....	623
2.5.4. Stoklar	623
2.5.5. Borçlar	624
2.5.6. Aktif ve Pasif Geçici Hesap Kıymetleri	624
2.5.7. Amortisman Uygulaması.....	624
2.6. Geçici Vergi Uygulamasında Özellik Gösteren Durumlar	624
2.6.1. İndirim ve İstisnaların Dikkate Alınması	624
2.6.2. Geçmiş Yıl Zararları.....	625
2.6.3. Yatırım İndirimi Uygulaması	625
2.6.4. Bağış, Yardım ve Sigorta Primi İndirimi.....	626
2.6.5. Gayri Maddi Hak Bedeli ve Ciro Primi Gibi Ödemeler	626
2.6.6. Yenileme Fonu Uygulaması.....	626
2.6.7. Dar Mükellefiyete Tabi Olanların Ulaştırma İşlerinde Matrah	626
2.6.8. Yeni İşe Başlayan Mükellefler	626
2.6.9. İş Bırakan Mükellefler	626
3. GEÇİCİ VERGİNİN HESAPLANMASI, BEYANI VE ÖDENMESİ	627
3.1. Geçici Verginin Hesaplanması	627
3.2. Geçici Verginin Beyanı	627
3.3. Geçici Verginin Ödenmesi.....	627
3.4. Geçici Verginin Hesaplanmasıyla İlgili Örnekler.....	628
4. GEÇİCİ VERGİNİN MAHSUP VE İADESİ	631
5. RE'SEN VEYA İKMALEN TARHİYAT VE CEZA UYGULAMASI.....	631
6. YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLERİN SORUMLULUĞU	633

EKLER

GAYRİMENKUL SERMAYE İRATLARINDA İSTİSNA TUTARLARI	638
ÜCRETLERDE MÜTEFERRİK İSTİSNA TUTARLARI	638
ENGELLİLİK İNDİRİMİ TUTARLARI	638
BASİT USULE TABİ OLMANIN ŞARTLARINI BELİRLEYEN HAD VE TUTARLAR.....	638
MENKUL SERMAYE İRATLARINDA İNDİRİM ORANI	638
DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI İSTİSNA TUTARI	638
ARIZİ KAZANÇLARA İLİŞKİN İSTİSNA TUTARI	638
TEVKİFATA TABİ GAYRİMENKUL VE MENKUL SERMAYE İRATLARINDA BEYANNAME VERME SINIRI	639

TEVKİFATA VE İSTİSNAYA KONU OLMAYAN MENKUL VE GAYRİMENKUL SERMAYE İRATLARINA İLİŞKİN BEYANNAME VERME SINIRI	639
GELİR VERGİSİ TEVKİFAT ORANLARI	639
GELİR VERGİSİ KANUNU'NUN GEÇİCİ 61, 67, 68 VE 72'NCİ MADDELERİNDE YER ALAN ÖDEMELERE İLİŞKİN TEVKİFAT ORANLARI	641
GELİR VERGİSİ TARİFELERİ	643
GELİR VERGİSİ MÜKELLEFLERİ İÇİN GEÇİCİ VERGİ ORANLARI.....	643

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ KİTAP KURUMLAR VERGİSİ

BİRİNCİ BÖLÜM KURUMLAR VERGİSİNDE KONU VE MÜKELLEFLER

1. KURUMLAR VERGİSİNİN KONUSU	3
2. KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFLERİ	3
2.1. Sermaye Şirketleri	3
2.1.1. Anonim Şirketler	4
2.1.2. Sermayesi Paylara Bölünmüş (Eshamlı) Komandit Şirketler	4
2.1.3. Limited Şirketler	5
2.1.4. Sermaye Piyasası Kurulu'nun Düzenleme ve Denetimine Tabi Fonlar	5
2.1.5. Yabancı Şirketlerle İlgili Özel Kanunlar	6
2.1.5.1. 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu	6
2.1.5.2. Yabancı Banka Şubeleri	6
2.2. Kooperatifler	6
2.3. İktisadi Kamu Kuruluşları	7
2.3.1. Nitelikleri	7
2.3.2. Vergiye Tabi Olma Şartları	7
2.3.2.1. Bağlılık	7
2.3.2.2. İşletme Özelliği	7
2.3.2.3. Devamlılık	7
2.3.2.4. Sermaye Şirketi ya da Kooperatif Olmama	8
2.3.3. Kurumlar Vergisi Uygulamasında İktisadi Devlet Teşekkülü ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Durumu	8
2.4. Dernek ve Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler	9
2.4.1. Nitelikleri	9
2.4.2. Vergiye Tabi Olma Şartları	9
2.4.3. Yabancı Dernek ve Vakıflara Ait İşletmeler	13
2.5. İş Ortaklıkları	13
2.5.1. Tanımı	13
2.5.2. Unsurları	13
2.5.3. İşin Bitiminde Ortaya Çıkan Kâr ve Zararların Durumu	14
2.6. Döner Sermayeli İşletmeler	14
3. KURUMLAR VERGİSİNDE MÜKELLEFİYET	15
3.1. Tam Mükellefiyet	15
3.1.1. Tanımı	15
3.1.2. Kanuni Merkez	15
3.1.3. İş Merkezi	15
3.2. Dar Mükellefiyet	16
3.2.1. Tanımı	16

3.2.2. Dar Mükellefiyette Konu	16
3.2.2.1. Türkiye'de Elde Edilen Ticari Kazançlar	16
3.2.2.2. Türkiye'de Elde Edilen Zirai Kazançlar	17
3.2.2.3. Türkiye'de Elde Edilen Serbest Meslek Kazançları	18
3.2.2.4. Taşınır ve Taşınmazlar ile Hakların Türkiye'de Kiralanmasından Elde Edilen İratlar	18
3.2.2.5. Türkiye'de Elde Edilen Menkul Sermaye İratları	19
3.2.2.6. Türkiye'de Elde Edilen Diğer Kazanç ve İratlar	19

İKİNCİ BÖLÜM KURUMLAR VERGİSİNDE MUAFLIKLAR VE İSTİSNALAR

1. MUAFLIKLAR	25
1.1. Kurumlar Vergisi Kanunu'nda Yer Alan Muafiyetler	25
1.1.1. Kamu İdare ve Kuruluşları Tarafından Tarım ve Hayvancılığı, Bilimi, Fenni ve Güzel Sanatları Öğretmek, Yaymak, Geliştirmek ve Teşvik Etmek Amacıyla İşletilen Kuruluşlar	25
1.1.1.1. Okul Atölyeleri	26
1.1.1.2. Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri Uygulama Otelleri	26
1.1.2. İnsan ve Hayvan Sağlığının Korunması Amaçlı Muafiyetler	26
1.1.2.1. Vakıf Üniversiteleri Bünyesinde Faaliyet Gösteren Sağlık Kurumları	27
1.1.2.2. Sağlık Bakanlığı'na Bağlı Kurum ve Kuruluşlar Tarafından Kiralama İşlemleri	27
1.1.3. Kamu İdare ve Kuruluşları Tarafından Sosyal Amaçlarla İşletilen Kuruluşlar	27
1.1.3.1. Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri Bünyesinde Oluşturulan İş Yurtları	27
1.1.4. Sergi, Fuar ve Panayır Muafiyeti	28
1.1.5. Kreş, Konukevleri ve Askeri Kışlalardaki Kantinlere İlişkin Muafiyetler	28
1.1.6. Kanunla Kurulan Emekli ve Yardım Sandıkları ile Sosyal Güvenlik Kurumları	29
1.1.7. Yaptıkları İş veya Hizmet Karşılığında Resim ve Harç Alan Kamu Kuruluşları	29
1.1.8. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Özelleştirme Fonu, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ve 5602 Sayılı Kanun'un 3'üncü Maddesinde Tanımlanan İlgili Kurum ve Kuruluşlar	29
1.1.9. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü ile Askeri Fabrika ve Atölyeler	30
1.1.10. İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Köyler Tarafından İşletilen İktisadi İşletmeler	30
1.1.11. Köyler veya Köy Birlikleri Tarafından İşletilen İktisadi İşletmeler	30
1.1.12. Spor Kulüplerinin İdman ve Spor Faaliyetlerinde Bulunan İktisadi İşletmeleri ile Sadece İdman ve Spor Faaliyetinde Bulunan Anonim Şirketler	30
1.1.13. Kooperatifler	31
1.1.13.1. Muafiyet Şartları	31
1.1.13.2. Ortak Dışı İşlemler	32
1.1.13.3. Yapı Kooperatiflerinin Muafiyetinde Özel Şartlar	34
1.1.13.4. Gelir İdaresi Başkanlığı'nın Kooperatif Muafiyeti Hakkındaki Görüşleri	34
1.1.14. Kredi Teminatı Veren Kuruluşlar	35
1.1.15. Bilimsel Araştırma ve Geliştirme Faaliyetinde Bulunan Kurum ve Kuruluşlar	36
1.1.16. Organize Sanayi Bölgeleri ile Küçük Sanayi Sitelerine Ait İktisadi İşletmeler	36
1.1.17. Hazine Müsteşarlığına Ait Olan Varlık Kiralama Şirketleri	36
1.1.18. EXPO 2016 Antalya Ajansı	36
1.1.19. Şarta Bağlı Muafiyetlerin Kaybı ve Kazanılması	37
1.2. Diğer Kanunlarda Yer Alan Muafiyetler	37
1.2.1. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na Tanınan Muafiyet	37
1.2.2. Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu'na Tanınan Muafiyet	38
1.2.3. Organize Sanayi Bölgelerine Tanınan Muafiyet	38
1.2.4. Yatırımcıları Koruma Fonu Muafiyeti	38
1.2.5. Doğal Afetler Sigortaları Kurumu'nun Muafiyeti	38
1.2.6. İşsizlik Sigortası Fonu'nun Muafiyeti	38

1.2.7. Rekabet Kurumu'nun Muafiyeti	38
1.2.8. Türkiye Futbol Federasyonu'nun Muafiyeti	38
1.2.9. Siyasi Partilerin Muafiyeti	38
1.2.10. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun Muafiyeti	38
1.2.11. Türk Standartları Enstitüsü'nün Muafiyeti	39
1.2.12. İlköğretime Tanınan Muafiyet	39
1.2.13. Tarımsal Üretici Birlikleri'ne Tanınan Muafiyet	39
1.2.14. Bakanlar Kurulu'nca Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıflar	39
1.2.15. Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı'nın Muafiyeti	40
1.2.16. İslah Amaçlı Yetiştirici Birliklerinin Muafiyeti.....	40
2. İSTİSNALAR	40
2.1. Kurumlar Vergisi Kanunu'na Göre İstisna Kapsamına Alınan Kazançlar	40
2.1.1. İştirak Kazançları İstisnası	40
2.1.2. Yurt Dışı İştirak Kazançları İstisnası	41
2.1.2.1. Yurt Dışı İştirak Kazancı İstisnasından Yararlanma Şartları	41
2.1.2.2. Yurt Dışındaki İnşaat İşlerinin Yapılabilmesi İçin İlgili Ülke Mevzuatına Göre Ayrı Bir Şirket Kurulmasının Zorunlu Olduğu Durumlarda İstisna Uygulaması	45
2.1.2.3. Gelir Vergisi Kanunu'na Eklenen Geçici 85'inci Maddesi Uyarınca Tam Mükellefiyete Tabi Kurumların Yurt Dışı İştirak Kazançları.....	45
2.1.3. Tam Mükellef Anonim Şirketlerin Yurt Dışı İştirak Hisseleri Satış Kazancı İstisnası	45
2.1.4. Emisyon Primi Kazancı İstisnası	48
2.1.5. Türkiye'de Kurulu Fonlar ile Yatırım Ortaklıklarının Kazançlarına İlişkin İstisna	48
2.1.6. Taşınmazlar ve İştirak Hisseleri ile Kurucu Senetleri, İntifa Senetleri ve Rüşhan Hakları Satış Kazancı İstisnası	49
2.1.6.1. İstisnadan Yararlanacak Olanlar	50
2.1.6.2. İstisnanın Uygulanmasına Konu Olacak İktisadi Kıymetler	50
2.1.6.3. İstisna Uygulamasına İlişkin Şartlar	52
2.1.6.4. Diğer Hususlar	57
2.1.7. Bankalara veya TMSF'ye Borçlu Durumda Olan Kurumlar ile Bankalara Tanınan İstisna	60
2.1.7.1. Bankalara Borçları Nedeniyle Kanuni Takibe Alınmış veya TMSF'ye Borçlu Durumda Olan Kurumlar ile Bunların Kefillerine ve İpotek Verenlere Tanınan İstisna	60
2.1.7.2. Bankalara Tanınan İstisna Uygulaması	61
2.1.8. Yurt Dışı Şube Kazançları İstisnası	61
2.1.9. Yurt Dışında Yapılan İnşaat, Onarım, Montaj İşleri ile Teknik Hizmetlerden Sağlanan Kazançlarda İstisna	62
2.1.9.1. Genel Olarak	62
2.1.9.2. İstisnanın Kapsamı.....	63
2.1.9.3. İstisna Kazancın Türkiye'de Genel Sonuç Hesaplarına İntikali.....	63
2.1.9.4. Diğer Hususlar	64
2.1.10. Eğitim Tesisleri ile Rehabilitasyon Merkezlerinin İşletilmesinden Elde Edilen Kazançlara İlişkin İstisna	65
2.1.10.1. İstisnanın Kapsamı	65
2.1.10.2. Yararlanma Koşulları	66
2.1.10.3. İstisnanın Süresi	67
2.1.10.4. İstisna Süresi İçinde Yeni Okul veya Merkez Yapılması	67
2.1.10.5. İstisnadan Yararlanan İşletmenin Satılması veya Devredilmesi	67
2.1.11. Risturn İstisnası	68
2.1.11.1. Yönetim Gideri Karşılığı Olarak Ödenen Paralardan Harcanmayarak Ortaklara Dağıtılan Kısımlar	68
2.1.11.2. Tüketim Kooperatiflerinde Risturn İstisnası	68
2.1.11.3. Üretim Kooperatiflerinde Risturn İstisnası	69
2.1.11.4. Kredi Kooperatiflerinde Risturn İstisnası	69
2.1.11.5. Tarımsal Üretici Birliklerinde Risturn İstisnası.....	69
2.1.11.6. Diğer Hususlar	69

2.1.11.7. Gelir İdaresi Başkanlığı'nın Kooperatiflerde Risturn İstisnası Hakkındaki Görüşleri.....	70
2.1.12. Sınai Mülkiyet Haklarında İstisna	71
2.1.12.1. İstisna Uygulanacak Kazanç ve İratlar	71
2.1.12.2. İstisna Uygulamasının Şartları	72
2.1.12.3. İstisnadan Yararlanma Süresi ve Yararlanılabilecek Toplam Tutar	73
2.1.12.4. Diğer Hususlar	73
2.2. Diğer Kanunlarda Yer Alan İstisnalar	75
2.2.1. Türk Uluslararası Gemi Sicili'ne Kayıtlı Gemilerin İşletilmesinden ve Devrinden Elde Edilecek Kazançlara İlişkin İstisna	75
2.2.1.1. Yasal Düzenleme ve İstisnanın Kapsamı	75
2.2.1.2. İstisna Kazanç Tutarının Tespiti	75
2.2.1.3. Müşterek Genel Giderler ve Amortismanların Dağıtımı	76
2.2.1.4. İstisna Kapsamındaki Kazançların Dağıtılması	76
2.2.1.5. İhtiyaç Fazlası Malzemenin Satılması Halinde İstisna Uygulaması	77
2.2.1.6. Time Charter İşletmeciliği.....	77
2.2.2. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nda Yer Alan İstisna	77
2.2.2.1. Yasal Düzenleme	77
2.2.2.2. Yazılım ve Ar-Ge Faaliyetlerinden Elde Edilen Kazançlarda Kurumlar Vergisi İstisnasının Kapsamı	78
2.2.2.3. Yönetici Şirketlerin Yararlanabilecekleri İstisnanın Kapsamı	79
2.2.2.4. İstisna Kazanç Tutarının Tespiti	79
2.2.2.5. Müşterek Genel Giderler ve Amortismanların Dağıtımı	80
2.2.2.6. İstisna Kapsamındaki Kazançların Dağıtılması	80
2.2.2.7. İstisna Uygulamasında Süre	80
2.2.2.8. Bölgedeki İşyeri Kiralamalarında Gelir Vergisi Kesintisi	80
2.2.2.9. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği Hükümlerine Göre Muafiyet ve İstisnalar, Bölgenin İzlenmesi ve Denetimi	80
2.2.2.10. 4691 Sayılı Kanun ile 5746 Sayılı Kanun Kapsamındaki Ar-Ge Harcama İstisnasının Karşılaştırılması.....	81
2.2.3. Serbest Bölgelerde Uygulanan Kurumlar Vergisi İstisnası	81
2.2.3.1. Yasal Düzenleme	81
2.2.3.2. Geçiş Döneminde Kurumlar Vergisi İstisnasının Kapsamı	82
2.2.3.3. İstisna Kazanç Tutarının Tespiti	83
2.2.3.4. Müşterek Genel Giderler ve Amortismanların Dağıtımı	84
2.2.3.5. Vergi Kesintisi Sorumluluğu	85
2.2.3.6. İstisna Uygulamasında Süre	85
2.2.3.7. İmalat Faaliyetlerine Uygulanacak İstisna	85
2.2.3.8. Diğer Hususlar	87
2.2.4. Yatırım İndirimi İstisnası	88
2.2.5. Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu Kapsamında Düzenlenen Ürün Senetlerinde Kazanç İstisnası ..	88
2.2.6. Türk Akreditasyon Kurumu'na Tanınan İstisna.....	88
2.2.7. Elektrik Piyasası Kanunu Kapsamında İstisna	89
2.2.8. Araştırma Altyapılarının Kurumlar Vergisi İstisnası	89
2.3. Uluslararası Anlaşmalarla Sağlanan İstisnalar ve Uluslararası Kurumlara Tanınan İstisnalar	89
2.4. Yabancı Fon Kazançlarının ve Bu Fonların Portföy Yöneticiliğini Yapan Şirketlerin Vergilendirilmesi	89
2.4.1. Uygulamanın Şartları.....	90
2.4.1.1. Fon Adına Tesis Edilen İşlemlerin Portföy Yöneticisi Şirketin Mutat Faaliyetleri Arasında Yer Alması	90
2.4.1.2. Yabancı Fon İle Portföy Yöneticisi Şirket Arasındaki İlişkinin Bağımsız Olarak Faaliyet Gösteren Kişilerdeki Gibi Olması	90
2.4.1.3. Portföy Yöneticiliği Hizmeti Karşılığı Alınacak Bedelin Emsale Uygun Olması ve Transfer Fiyatlandırması Raporu Verilmesi.....	90
2.4.1.4. Portföy Yöneticisi Şirketin Yabancı Fon Üzerindeki Hak Sahipliği Oranının %20'yi Aşmaması	90

2.4.2. Portföy Yöneticisi Şirketin Yabancı Fondan Elde Ettiği Kazançlar	90
2.4.3. Fonun Katılımcı ve Kurucuları Arasında Doğrudan veya Dolaylı Olarak Bulunan Tam Mükellef Gerçek Kişi veya Kurumlara İlişkin Bildirim	91
2.5. İstisna Uygulaması ile İlgili Bazı Önemli Konular	91
2.5.1. Kurumlar Vergisinden İstisna Edilen Kazançlara İsbet Eden Giderlerin Diğer Kazançlardan İndirilememesi	91
2.5.2. İstisnalar Arasında Mahsup Önceliği ve Mahsup Edilemeyen İstisnanın Ertesi Yıllara Devredilip Devredilmeyeceği	93
2.5.2.1. Mahsup Önceliği Bulunan ve Kurum Kazancı Olmasa da Uygulanacak İstisnalar	93
2.5.2.2. Kurum Kazancının Olması Durumunda Uygulanacak İstisnalar	93
2.5.3. Geçmiş Yıl Zararları ile İstisnaların İndirim Önceliği	94
2.5.4. İstisna Konusu İşlemlerin Yeminli Mali Müşavirlere Tasdik Zorunluluğu	94

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TAM MÜKELLEFİYET ESASINDA VERGİNİN TARHI VE ÖDENMESİ

1. SAFİ KURUM KAZANCI (MATRAH)	107
2. SAFİ KURUM KAZANCININ TESPİTİ	107
2.1. Genel Kural	107
2.2. Safi Kurum Kazancının Tespitinde Bazı Özel Durumlar	108
2.2.1. Zirai Faaliyetten Doğan Kazançlar	108
2.2.2. Kontrol Edilen Yabancı Kurum Kazancı	108
2.2.3. Türev Ürünlerden Elde Edilen Gelirlerin Vergilendirilmesi	108
2.2.3.1. Türev Ürünlerden Elde Edilen Kurum Kazançlarının Tespiti	108
3. SAFİ KURUM KAZANCININ TESPİTİNDE GİDERLER	116
3.1. Gelir Vergisi Kanunu'na Göre İndirilecek Giderler	116
3.2. Kurumlar Vergisi Kanunu'na Göre İndirilmesi Kabul Edilen Giderler	117
3.2.1. Menkul Kıymet İhraç Giderleri	117
3.2.2. Kuruluş ve Örgütlenme Giderleri	117
3.2.3. Genel Kurul Toplantıları İçin Yapılan Giderlerle, Birleşme, Devir, Bölünme, Fesih ve Tasfiye İçin Yapılan Giderler	118
3.2.4. Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketlerde Komandite Ortağın Kar Payı	118
3.2.5. Katılım Bankalarının Katılma Hesabı Karşılığında Ödenen Kar Payları	119
3.2.6. Sigorta Teknik Karşılıkları	119
3.2.6.1. Muallak Hasar ve Tazminat Karşılıkları	119
3.2.6.2. Kazanılmamış Prim Karşılıkları	120
3.2.6.3. Hayat Sigortalarında Matematik Karşılıklar	121
3.2.6.4. Dengeleme Karşılığı	122
3.2.6.5. Diğer Hususlar	122
3.3. Grup İçi Hizmet Dağıtımı ve Holding Şirketinden Bağlı Şirketlere Gider Dağıtımı	123
3.4. Kurum Çalışanlarına Ödenen Kar Payı İkramiyeleri (Temettü İkramiyesi)	123
3.5. Bankaların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na Ödedikleri Sigorta Primleri	124
3.6. Bankacılık Kanunu'na Göre Ayrılan Karşılıklar	124
4. SAFİ KURUM KAZANCININ TESPİTİNDE ZARAR MAHSUBU	125
4.1. Geçmiş Yıl Zararlarının Mahsubu	125
4.2. Devir Alınan veya Bölünen Kurumun Zararlarının Mahsubu	125
4.3. Yurt Dışı Zararların Mahsubu	127
4.3.1. Yurt Dışı Zararların Mahsubu İçin Genel Kural	127
4.3.2. Yurt Dışı Faaliyet Zararlarının Belgelendirilmesi	128
4.3.3. Her Yıl İçin Denetim Yaptırma Zorunluluğu	128
4.3.4. Yurt Dışı Faaliyet Zararının Yurt Dışında Mahsubu Durumunda Uyulacak Esaslar	129

4.3.5. Faaliyet Sonuçlarının Genel Netice Hesaplarına İntikal Ettirilmesi ve Değerlenmesi	130
4.4. İş Ortaklıklarında İşin Bitiminde Ortaya Çıkan Zararların Durumu	131
5. SAĞI KURUM KAZANCININ TESPİTİNDE DİĞER İNDİRİMLER	131
5.1. Genel Açıklama	131
5.2. Kurumlar Vergisi Kanunu Uyarınca Ar-Ge İndirimi	131
5.2.1. Yasal Düzenlemeler	132
5.2.2. Tanımlar	132
5.2.3. Kapsam	133
5.2.3.1. Ar-Ge Faaliyetleri	133
5.2.3.2. Kapsam Dışında Kalan Faaliyetler	133
5.2.3.3. Ar-Ge Faaliyetinin Sınırı	133
5.2.4. Ar-Ge Harcamaları	134
5.2.5. Ar-Ge Harcamalarının Kayıtlarda İzlenmesi	134
5.2.6. Ar-Ge İndiriminin Uygulanması	135
5.2.7. Aktifleştirilen Kıymetlerin Devri	135
5.2.8. Diğer Hususlar	136
5.2.8.1. Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	136
5.2.8.2. Mükelleflerden İstenecek Belgeler	136
5.2.8.3. Projenin Ar-Ge Projesi Olarak Değerlendirilmemesinin Sonuçları	137
5.2.8.4. Yatırım İndirimi ve Ar-Ge İndiriminin Birlikte Uygulanması	137
5.2.8.5. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde ve Serbest Bölgelerde Yapılan Ar-Ge Harcamaları	137
5.2.8.6. Ar-Ge İndiriminden Yararlanılan Kazancın Dağıtılması	138
5.2.8.7. 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Uyarınca Ar-Ge İndirimi	138
5.2.8.8. 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun	139
5.3. Sponsorluk Harcamaları	139
5.4. Bağış ve Yardımlar	141
5.4.1. Kurum Kazancının % 5'i ile Sınırlı Bağış ve Yardımlar	142
5.4.1.1. Kapsam	142
5.4.1.2. % 5'lik Üst Sınırın Hesaplanması	143
5.4.2. Eğitim ve Sağlık Tesisleri ile Dini Tesislere İlişkin Bağış ve Yardımlar	143
5.4.2.1. Kapsam	144
5.4.2.2. Kapsama Dahil Olan Bağış ve Yardımlar	144
5.4.2.3. Kapsam Dışında Kalan Bağış ve Yardımlar	145
5.4.2.4. Bağış ve Yardımın Belgelendirilmesi	145
5.4.3. Kültür ve Turizm Amaçlı Bağış ve Yardımlar	146
5.4.4. Doğal Afetlere İlişkin Bağış ve Yardımlar	147
5.4.5. Türk Kızılay Derneği'ne ve Türkiye Yeşilay Cemiyeti'ne Yapılan Bağış ve Yardımlar	147
5.4.6. Yükseköğretim Kurumlarına Yapılacak Bağış ve Yardımlar	147
5.4.7. Girişim Sermayesi Fonu İndirimi	148
5.4.7.1. İndirim Tutarının Hesaplanması	148
5.4.7.2. Fon Tutarının Vergilendirilmesi	149
5.4.8. Türkiye'den Yurtdışı Mukimi Kişi ve Kurumlara Verilen Hizmet Kazançlarına İlişkin İndirim	149
5.4.8.1. İndirim Kapsamına Dahil Olan Hizmetler	149
5.4.8.2. İndirimden Faydalanma Şartları	149
5.4.8.3. Kazancın Tespiti, Kayıtlarda İzlenmesi ve Beyanı	150
5.4.9. Korumalı İşyeri İndirimi	151
6. SAĞI KURUM KAZANCININ TESPİTİNDE KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER	152
6.1. Gelir Vergisi Kanunu'na Göre İndirilemeyecek Giderler	152
6.2. Kurumlar Vergisi Kanunu'na Göre Kabul Edilmeyen İndirimler	152
6.2.1. Öz Sermaye Üzerinden Ödenen veya Hesaplanan Faizler	152
6.2.2. Örtülü Sermaye Üzerinden Ödenen veya Hesaplanan Faiz, Kur Farkları ve Benzeri Giderler	153
6.2.3. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Olarak Dağıtılan Kazançlar	153

6.2.4. Yedek Akçeler	153
6.2.5. Kurumlar Vergisi, Her Türlü Para Cezaları, Vergi Cezaları, Gecikme Zammı ve Faizler	153
6.2.6. İhraç Edilen Menkul Kıymetlerin İtibari Değerinin Altında Satışından Doğan Zararlar ve Pazarlama Komisyonları	154
6.2.7. İşletmenin Esas Faaliyet Konusu ile İlgili Olmayan Deniz ve Hava Taşıtlarının Giderleri ve Amortismanları	154
6.2.8. Kurumun Kendisinin, Ortaklarının, Yöneticilerinin ve Çalışanlarının Suçlarından Doğan Tazminatlar	154
6.2.9. Basın ve Medya Tazminatları	155
6.2.10. Alkollü İçki ve Tütün Reklam Giderlerinin Yasal Sınırı Aşan Kısmı	155
6.2.11. Yabancı Kaynaklara İlişkin Katlanılan Finansman Giderlerinin Yasal Sınırı Aşan Kısmı	156
6.2.12. Kurumlar Vergisinden İstisna Kazançlara İlişkin Giderler	156
6.3. Yönetim Kurulu Başkan ve Üyelerine Verilen Kar Payları	158
6.4. Kanunen Yasaklanmış Fiiller Nedeniyle Katlanılan Giderler	158
6.5. Hırsızlık ve Dolandırıcılıktan Meydana Gelen Zararların Durumu	158
6.6. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na Göre İndirimi Kabul Edilmeyen Tutarlar	158
6.7. Kurum Kazancının Elde Edilmesi ve İdame Ettirilmesi ile İlgili Bulunmayan Giderler	158
6.8. Belgelendirilemeyen Giderler	158
6.9. Dönemsellik İlkesine Uymayan Giderler	159
6.10. Özel Kanunlarda Düzenlenmiş Kabul Edilmeyen Ödemeler	159
7. BEYAN ESASI	160
7.1. Beyannamenin Verilmesi	160
7.2. Kurumlar Vergisi Beyannamesinin Verilme Zamanı	161
7.3. Kurumlar Vergisi Beyannamesinin Verileceği Yer	161
7.4. Kurumlar Vergisi Beyannamesinin İçeriği ve Ekleri	161
8. VERGİ KESİNTİSİ	164
8.1. Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 67'nci Maddesine Göre Yapılacak Vergi Kesintisi	164
8.2. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15'inci Maddesine Göre Yapılacak Vergi Kesintisi	166
8.2.1. Genel Açıklama	166
8.2.2. Vergi Kesintisini Yapmakla Sorumlu Olanlar	166
8.2.3. Vergi Kesintisi Oranı	167
8.2.4. Vergi Kesintisine Tabi Tutulacak Kazanç ve İratlar	167
8.2.4.1. Birden Fazla Takvim Yılına Yaygın İnşaat ve Onarım İşlerine İlişkin Olarak Yapılan Hakediş Ödemeleri	167
8.2.4.2. Kooperatiflere Ait Taşınmazların Kiralanması Karşılığında Yapılan Kira Ödemeleri	168
8.2.4.3. Her Nevi Tahvil ve Hazine Bonusu Faizleri ile Toplu Konut İdaresi, 28/3/2002 Tarihli ve 4749 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna Göre Kurulan Varlık Kiralama Şirketleri ve Özelleştirme İdaresince Çıkarılan Menkul Kıymetlerden ve Varlık Kiralama Şirketleri Tarafından İhraç Edilen Kira Sertifikalarından Sağlanan Gelirler	169
8.2.4.4. Mevduat Faizleri	171
8.2.4.5. Katılım Bankaları Tarafından Katılma Hesabı Karşılığında Ödenen Kâr Payları	172
8.2.4.6. Kâr ve Zarar Ortaklığı Belgesi Karşılığında Ödenen Kâr Payları	172
8.2.4.7. Repo Gelirleri	172
8.2.4.8. Şans Oyunlarını Düzenleyenler Tarafından Bunların Bayilerine veya Araçlarına Ödenen Komisyon, Prim ve Benzeri Ödemeler Üzerinden Yapılacak Vergi Kesintisi	173
8.2.4.9. Vergiden Muaf Olan Kurumlara Dağıtılan Kâr Paylarında Vergi Kesintisi	173
8.2.4.10. Fonlar ve Yatırım Ortaklıklarının İstisna Kazançları Üzerinden Yapılacak Vergi Kesintisi	173
8.2.5. Vergi Kesintisine İlişkin Beyannamenin Verilme Yeri ve Zamanı	175
8.2.6. Diğer Hususlar	176
8.3. Kar Dağıtımında Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunları'na Göre Yapılacak Vergi Kesintisi	176
8.3.1. Genel Açıklama	176
8.3.2. Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 62'nci Maddesi Kapsamında Kâr Dağıtımına Bağlı Tevkifat Uygulaması	178
8.3.3. Avans Kar Payı Dağıtımı	188

8.3.4. Yatırım İndiriminin Gelir Vergisi Kesintisi Karşısındaki Durumu	188
8.3.5. Yatırım Fon ve Ortaklıklarının Portföy İşletmeciliği Kazançlarının Gelir Vergisi Kanunu'nun 94/6-b Maddesi Karşısındaki Durumu	189
8.3.6. Kar Payı Elde Eden Kişilerin Hukuki Statülerinin Belirlenememesi Durumunda Tevkifat Uygulaması	192
9. KURUMLAR VERGİSİNİN TARHI VE ÖDENMESİ	203
9.1. Vergilendirme Dönemi	203
9.2. Kurumlar Vergisinin Tarhı	203
9.3. Kurumlar Vergisinin Ödenmesi	203

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM VERGİ GÜVENLİK MÜESSESELERİ

1. ÖRTÜLÜ SERMAYE	211
1.1. Örtülü Sermaye Uygulamasında Ortak ve İlişkili Kişi Kavramı	212
1.1.1. Ortak	212
1.1.2. Ortakla İlişkili Kişi	213
1.1.3. İştiraklerin Durumu.....	215
1.1.4. % 10'luk Test Seviyesinin Ortaklar ve İlişkili Kişiler İçin Topluca Dikkate Alınması	216
1.2. Borcun Doğrudan veya Dolaylı Olarak Temin Edilmesi	216
1.3. Borcun İşletmede Kullanılması.....	216
1.4. Borcun Öz Sermayenin Üç Katını Aşması	217
1.5. Örtülü Sermaye Tutarı.....	217
1.6. Örtülü Sermaye Sayılmayacak Borçlanmalar	218
1.6.1. Gayrinakdi Teminatlar Karşılığında Üçüncü Kişilerden Yapılan Borçlanmalar.....	218
1.6.2. Banka ve Finans Kurumlarından Temin Edilerek Aktarılan Borçlar	218
1.6.3. Bankaların Yaptığı Borçlanmalar	219
1.6.4. Finansal Kiralama Şirketleri, Finansman ve Faktoring Şirketleri ile İpotek Finansman Kuruluşlarının Bankalardan Yaptıkları Borçlanmalar	219
1.7. Örtülü Sermaye Uygulamasında Düzeltme İşlemleri.....	219
1.7.1. Borç Veren Tam Mükellef Kurum Olması	219
1.7.2. Borç Veren Tam Mükellef Kurum Olmaması.....	220
1.8. Örtülü Sermaye Uygulamasında Kur Farkı Gelirleri	220
1.9. Örtülü Sermayenin Hesaplanması.....	221
2. TRANSFER FİYATLANDIRMASI YOLUYLA ÖRTÜLÜ KAZANÇ DAĞITIMI	224
2.1. Mülga 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nda Örtülü Kazanç Dağıtımı.....	224
2.1.1. Kazancı Dağıtan Yönünden Durum.....	224
2.1.2. Kazancı Elde Eden Yönünden Durum	225
2.2. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nda "Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı" Müessesesi	225
2.2.1. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımına Konu İşlemler	226
2.2.2. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Uygulamasında İlişkili Kişi	227
2.2.2.1. Kurumların Kendi Ortakları	227
2.2.2.2. Kurumların veya Ortaklarının İlgili Bulunduğu Gerçek Kişi veya Kurum	227
2.2.2.3. Kurumun veya Ortaklarının İdaresi, Denetimi veya Sermayesi Bakımından Doğrudan veya Dolaylı Olarak Bağlı Bulunduğu ya da Nüfuzu Altında Bulundurduğu Gerçek Kişi veya Kurumlar.....	229
2.2.2.4. Ortakların Eşleri	231
2.2.2.5. Ortakların veya Eşlerinin Üstsoy ve Altsoyu, Üçüncü Derece Dahil Yansoy Hissimleri ve Kayın Hissimleri	231
2.2.3. Emsallere Uygunluk İlkesi.....	231

2.2.3.1. Karşılaştırılabilirlik Analizi	232
2.2.3.2. Emsal Fiyat Aralığı.....	234
2.2.4. Emsaline Uygun Fiyat veya Bedelin Tespitinde Uygulanacak Yöntemler	235
2.2.4.1. Karşılaştırılabilir Fiyat Yöntemi.....	235
2.2.4.2. Maliyet Artı Yöntemi	239
2.2.4.3. Yeniden Satış Fiyatı Yöntemi.....	241
2.2.4.4. Kar Bölüşüm Yöntemi	243
2.2.4.5. İşleme Dayalı Net Kar Marjı Yöntemi	247
2.2.5. Maliye Bakanlığı İle Anlaşma (Peşin Fiyatlandırma Anlaşmaları)	248
2.2.6. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Dağıtılan Örtülü Kazanç Tutarlarının Kâr Payı Sayılması ve Yapılacak Düzeltme İşlemleri	252
2.2.6.1. Örtülü Kazanç Dağıtılan Kişinin Tam Mükellef Kurum Olması	253
2.2.6.2. Örtülü Kazanç Dağıtılan Kişinin Dar Mükellef Kurum, Gerçek Kişi, Vergiye Tabi Olmayan veya Vergiden Muaf Olan Herhangi Bir Kişi Olması	253
2.2.7. Gayri Maddi Haklar	254
2.2.7.1. Gayri Maddi Haklarda Emsallere Uygunluk İlkesi	254
2.2.7.2. Gayri Maddi Haklarda Emsallere Uygun Bedelin Tespitinde Kullanılabilecek Yöntemler	254
2.2.8. Grup İçi Hizmetler.....	255
2.2.8.1. Grup İçi Hizmetlerin Tanımı ve Kapsamı	255
2.2.8.2. Grup İçi Hizmetlerin Fiilen Sağlanıp Sağlanmadığının Tespiti	256
2.2.8.3. Grup İçi Hizmetlerde Emsallere Uygun Bedelin Belirlenmesi.....	256
2.2.8.4. Grup İçi Hizmetlerde Emsallere Uygun Bedelin Tespitinde Kullanılabilecek Yöntemler.....	256
2.2.9. Belgelendirme.....	258
2.2.9.1. Yıllık Belgelendirme	258
2.2.9.2. Peşin Fiyatlandırma Anlaşmasına İlişkin Belgelendirme	260
2.2.10. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımında Hazine Zararı.....	261
2.2.10.1. Hazine Zararının Aranacağı Kişi İlişkileri.....	261
2.2.10.2. Hazine Zararının Aranacağı İşlemler.....	262
2.2.10.3. Hazine Zararının Tanımı ve Kapsamı	262
2.2.11. Cezalar	265
2.2.12. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımının Katma Değer Vergisi Kanunu Karşısındaki Durumu	265
2.2.13. Yargı Kararları.....	265
3. KONTROL EDİLEN YABANCI KURUM KAZANCI.....	266
3.1. Kontrol Edilen Yabancı Kurum	268
3.2. Kontrol Edilen Yabancı Kurum Kazancının Türkiye'de Kurumlar Vergisine Tabi Tutulma Şartları	269
3.2.1. Yurt Dışı İştirakin İlgili Yıldaki Toplam Gayri Safi Hasılatının En Az % 25'nin Pasif Nitelikli Gelirlerden Oluşması Gerekmemektedir	269
3.2.2. Yurt Dışındaki İştirakin Ticari Bilanço Kârı Üzerinden % 10'dan Az Oranda Gelir ve Kurumlar Vergisi Benzeri Vergi Yükü Taşınması Gerekmemektedir	269
3.2.3. Yurt Dışında Kurulu İştirakin İlgili Yıldaki Toplam Gayrisafi Hasılat Tutarının 100.000-TL Karşılığı Yabancı Paranın Üzerinde Olması Gerekmemektedir	270
3.3. Kurumlar Vergisi Matrahına Dahil Edilecek Kontrol Edilen Yabancı Kurum Kazancı.....	270
3.4. Kontrol Edilen Yabancı Kurumun Yurt Dışında Ödediği Vergilerin Mahsubu.....	272
3.5. Vergi Cennetlerindeki Kontrol Edilen Yabancı Kurumlara, Kontrol Eden Tam Mükellef Kurum Tarafından Yapılan Ödemeler Üzerinden Kesilen Vergilerin Mahsubu.....	272
3.6. Kontrol Edilen Yabancı Kurumun Kâr Payı Dağıtması Halinde Vergileme	272
3.7. Kontrol Edilen Yabancı Kurum Müessesesinin Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları Karşısındaki Durumu	272
3.8. Kontrol Edilen Yabancı Kurum Kazancı ile İlgili Örnek	273
4. VERGİ CENNETLERİNE YAPILAN ÖDEMELERDE VERGİ KESİNTİSİ	275
4.1. Vergi Cennetleri Olarak İfade Edilen Uygulama Kapsamındaki Ülkeler	276
4.2. Vergi Kesintisi Yapılacak Ödemeler	276
4.3. Vergi Kesintisi Yapılmayacak Ödemeler.....	277

BEŞİNCİ BÖLÜM
TASFİYE - DEVİR - BİRLEŞME - BÖLÜNME - HİSSE DEĞİŞİMİ

1. TASFİYE	283
1.1. Niteliği ve Tanımı	283
1.2. Tasfiyenin Uygulanacağı Kurumlar	283
1.3. Tasfiye Dönemi	284
1.4. Tasfiyenin Başlangıcı ve Sonu	284
1.5. Tasfiye Kârı	286
1.5.1. Bilanço Esasına Göre Tasfiye Kârı	286
1.5.1.1. Servet Değerinin Mahiyeti	286
1.5.1.2. Tasfiye Dönemi Başındaki ve Sonundaki Servet Değeri	286
1.5.1.3. Tasfiye Dönemi Başındaki Öz Sermayeye Dahil Olan ve Olmayan Unsurlar	286
1.5.1.4. Tasfiyeden Vazgeçilmesi	289
1.5.1.5. Tasfiye Kârının Hesaplanması	289
1.5.2. Tasfiye Beyannameleri	292
1.5.2.1. Tasfiye Sürecinin Aynı Takvim Yılı İçinde Tamamlanması Halinde	292
1.5.2.2. Tasfiye Sürecinin Birden Fazla Dönemi Kapsaması Halinde	292
1.5.2.3. Tasfiye Beyannamesinin Doldurulması ve Ekleri	294
1.5.2.4. Tasfiye Kârı Üzerinden Tarh Olunan Vergilerin Ödenmesi	294
1.5.2.5. Tasfiye İşlemlerinin İncelenmesi	294
1.5.3. Vergi Kanunları Açısından Tasfiye Memurlarının Sorumluluğu	295
1.5.3.1. Kurumlar Vergisi Kanunu'na Göre Tasfiye Memurlarının Sorumluluğu	295
1.5.3.2. Vergi Usul Kanunu'na Göre Tasfiye Memurlarının Sorumluluğu	296
1.5.3.3. Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun Uyarınca Tasfiye Memurlarının Sorumluluğu	296
1.5.4. Tasfiye Edilerek Ticaret Sicilinde Tüzel Kişiliği Sona Eren Kurumlar Vergisi Mükellefleri Hakkında Yapılacak Tarhiyatlar	296
1.6. Tasfiye İle İlgili Diğer Hususlar	297
1.6.1. Tarh Zamanaşımı	297
1.6.2. Yeni Defter Tasdiki	297
1.6.3. Tasfiye Halindeki Kurumla Ortağı veya Sahibi Arasındaki İlişkiler	298
1.6.4. Tasfiye Memurunun Değişmesi	298
1.6.5. Tasfiye Halinde Yenileme Fonu	299
1.7. Tasfiye Halinde Katma Değer Vergisi Uygulaması	299
1.8. Tasfiye Halindeki Kurumun Gelir Vergisi Tevkifatı Mükellefiyeti	299
1.9. Tasfiye Halinde 5811 Sayılı Kanun Uyarınca Yasal Defter Kayıtlarına İntikal Ettirilen Varlıkların Durumu	299
2. BİRLEŞME VE DEVİR	300
2.1. Nitelikleri	300
2.2. Birleşme Çeşitleri	301
2.2.1. Birleşme	301
2.2.2. Devir	301
2.2.3. Nev'i Değiştirme	301
2.3. Birleşme Halinde Vergilendirme	301
2.3.1. Birleşme Halinde Vergilendirme	301
2.3.2. Diğer Hususlar	303
2.4. Devir Halinde Vergilendirme	303
2.4.1. Devir Halinde Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5/1-e Maddesinin Uygulaması	305
2.4.2. İştirak İlişkisi Bulunan Kurumlarda Devir Sonucu Oluşacak Sermaye Tutarı	305
2.4.3. Devralınan Kurumun Zararları	305
2.5. Birleşme İle İlgili Diğer Hususlar	306
2.5.1. Birleşen Şirket Gayrimenkullerinin Birleşilen Şirkete İntikali	306
2.5.2. Birleşen Şirketin İş ve Kredi Sözleşmeleri	307

2.5.3. Birleşen Şirketin İmtiyaz Hak ve Ruhsatları.....	307
3. BÖLÜNME VE HİSSE DEĞİŞİMİ HALİNDE VERGİLENDİRME	307
3.1. Bölünme	307
3.1.1. Tam Bölünme.....	308
3.1.2. Tam Bölünmenin Vergilendirilmesi	309
3.1.3. Tam Bölünmede Zarar Mahsubu	310
3.1.4. Kısmi Bölünme	311
3.1.4.1. Üretim ve Hizmet İşletmelerinin Aynı Sermaye Olarak Konulması	311
3.1.4.2. Bölünme Tarihine Kadar Bölünen Varlıkların Değerinde Meydana Gelen Değişiklikler	317
3.1.4.3. İştirak Hisselerinin Ortaklara Verilmesi	317
3.2. Hisse Değişimi ve Vergilendirilmesi	318
3.3. Devir ve Bölünmeyle İlgili Özellik Arz Eden Hususlar.....	318
3.3.1. Alınan Hisse Senetlerinin Durumu	318
3.3.2. Amortisman Uygulaması.....	319
3.3.3. Devir ve Bölünmelerde Elde Edilen Hisselerin İktisap Tarihi	319
3.3.4. Tam ve Kısmi Bölünme Hallerinde 5811 Sayılı Kanun Uyarınca Yasal Defter Kayıtlarına İntikal Ettirilen Varlıkların Durumu	319
3.4. Diğer İstisnalar	320
3.4.1. KDV İstisnası	320
3.4.2. BSMV İstisnası.....	320
3.4.3. Damga Vergisi İstisnası	320
3.4.4. Harç İstisnası	320

ALTINCI BÖLÜM

DAR MÜKELLEFİYET ESASINDA VERGİNİN TARHI VE ÖDENMESİ

1. SAFİ KURUM KAZANCI	328
1.1. Dar Mükellef Kurumlarda Kazanç ve İratlar	328
1.1.1. Dar Mükellef Kurumlar Tarafından Elde Edilen Ticari Kazançlar	328
1.1.2. Dar Mükellef Kurumlar Tarafından Zirai İşletmeden Elde Edilen Kazançlar	328
1.1.3. Dar Mükellef Kurumlar Tarafından Elde Edilen Serbest Meslek Kazançları.....	329
1.1.4. Taşınır ve Taşınmazlar ile Hakların Türkiye'de Kiralanmasından Elde Edilen İratlar.....	329
1.1.5. Türkiye'de Elde Edilen Menkul Sermaye İratları.....	329
1.1.6. Türkiye'de Elde Edilen Diğer Kazanç ve İratlar	330
1.2. Safi Kurum Kazancının Tespitinde Ayrıca İndirilemeyecek Giderler	330
1.3. Dar Mükellef Kurumlarda Örtülü Sermaye.....	330
1.4. Dar Mükellef Kurumlarda Tasfiye ve Kısmi Bölünmeye İlişkin Uygulama	330
2. YABANCI ULAŞTIRMA KURUMLARINDA KURUM KAZANCININ TESPİTİ	331
2.1. Genel Açıklama	331
2.2. Yabancı Ulaştırma Kurumlarında Kurum Kazancının Tespiti	331
2.2.1. Türkiye'de Elde Edilen Hasılat	332
2.2.1.1. Kara Taşımalarında Yolcu, Yük ve Bagaj Taşıma Ücreti.....	332
2.2.1.2. Deniz ve Hava Ulaştırmalarında Yolcu, Yük ve Bagaj Taşıma Ücreti	333
2.2.1.3. Diğer Kurumlar Hesabına Satılan Biletler ve Yapılan Navlun Sözleşmesi İçin Alınan Komisyon ve Ücretler	334
2.2.2. Ortalama Emsal Oranları	334
2.2.3. Kazancın Saptanması	335
2.3. Diğer Hususlar	335
2.4. Yabancı Ulaştırma Kurumlarında Safi Kurum Kazancına İlişkin Örnekler.....	336
3. DAR MÜKELLEFİYETTE BEYAN	337
3.1. Beyan Esası	337

3.2. Vergilendirme Dönemi ve Beyan	337
4. ÖZEL BEYAN	338
4.1. Özel Beyanın Niteliği.....	338
4.2. Özel Beyannamenin Verilme Zamanı.....	339
4.3. Özel Beyannamenin Verilme Yeri	339
4.4. Özel Beyannamenin İçeriği ve Ekleri.....	340
4.5. Özel Beyanname ile İlgili Örnekler.....	340
5. VERGİNİN TARHI VE ÖDENMESİ.....	346
5.1. Tarhiyatın Muhatabı, Tarh Zamanı ve Tarh Yeri.....	346
5.2. Ödeme Süresi	346
6. VERGİ KESİNTİSİ VE MUHTASAR BEYANNAME	346
6.1. Dar Mükellefiyette Vergi Kesintisi	346
6.1.1. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30'uncu Maddesine Göre Yapılacak Vergi Kesintisi	347
6.1.1.1. Genel Açıklama	347
6.1.1.2. Kesintiye Tabi Kazanç ve İratlar	347
6.1.1.3. Kesintiye Tabi Olmayan Kazanç ve İratlar	348
6.1.1.4. Vergi Kesintisi Yapacak Olanlar.....	349
6.1.1.5. Vergi Kesintisine Tabi Kazanç ve İratlar ve Vergi Kesintisinin Yapılması.....	349
6.1.1.6. Kesintiye Tabi Tutulmuş Olan Kazanç ve İratların Beyanında Serbestlik.....	355
6.1.1.7. Beyan Edilmesi Zorunlu Olan Kesintiye Tabi Tutulmuş Kazanç ve İratlar	356
6.1.1.8. Diğer Hususlar	356
6.1.1.9. KVK'nın 30. Maddesine Göre Yapılacak Kesintilerle İlgili Örnekler.....	357
6.2. Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 67'nci Maddesine Göre Yapılacak Vergi Kesintisi	359
6.3. Muhtasar Beyanname.....	359
6.3.1. Beyannamenin Verilme Yeri ve Süresi	359
6.3.2. Muhtasar Beyanname İle İlgili Örnekler.....	361

YEDİNCİ BÖLÜM

KURUMLAR VERGİSİ ORANI GEÇİCİ VERGİ VE MAHSUPLAR

1. KURUMLAR VERGİSİ ORANI	377
2. KURUMLARDA GEÇİCİ VERGİ UYGULAMASI	381
2.1. Vergilendirme Dönemleri.....	382
2.1.1. Hesap Dönemi Takvim Yılı Olanlar	382
2.1.2. Özel Hesap Dönemi Tayin Edilen Mükellefler	382
2.1.3. Üç Aydan Kısa Olan Vergilendirme Dönemleri	383
2.1.4. Tasfiyeye Giren Mükellefler	383
2.2. Geçici Vergiye Esas Kazancın Tespiti.....	384
2.2.1. Geçici Vergiye Esas Kurum Kazancının Tespiti	384
2.2.1.1. Tam Mükellef Kurumlarda	384
2.2.1.2. Dar Mükellef Kurumlarda	384
2.2.2. Geçici Vergi Uygulamasında Dönem Sonu İşlemleri	385
2.3. Geçici Verginin Hesaplanması, Beyanı, Ödenmesi ve Mahsubu.....	385
2.3.1. Geçici Verginin Hesaplanması.....	385
2.3.2. Geçici Verginin Beyanı	385
2.3.3. Ödenecek Geçici Verginin Hesaplanması	385
2.3.4. Geçici Verginin Ödenmesi	387
2.3.5. Geçici Vergi Beyannamesine Eklenecek Belgeler	387
2.3.6. Geçici Verginin Mahsubu ve İadesi	387
2.4. Geçici Vergi Beyannamesinin Doldurulmasına İlişkin Örnek.....	389
3. MAHSUPLAR	391

3.1. Yurt Dışında Ödenen Vergilerin Mahsubu	391
3.2. Yurt İçinde Ödenen Vergilerin Mahsubu.....	393
3.2.1. Kurumlar Vergisi Kanunu'na Göre Yapılan Kesintilerin Mahsubu	393
3.2.2. Gelir Vergisi Kanunu'na Göre Yapılan Kesintilerin Mahsubu	395
3.2.3. Diğer Hususlar	395
3.2.3.1. Kesilen Vergilerin Mahsubu İçin Geçerli Olan Genel Kural	395
3.2.3.2. Değerleme İşlemlerinden Doğan Kazanca İsbet Eden Vergi Kesintilerinin Mahsubu	395
3.2.3.3. Kesinti Yoluyla Ödenen Ancak Hesaplanan Kurumlar Vergisinden Mahsup Edilemeyen Vergilerin İadesi	395
3.3. Kesinti Yoluyla Ödenen Vergilerin ve Geçici Verginin Mahsup Sırası.....	397
4. TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA YAPILAN YATIRIMLARDAN ELDE EDİLEN KAZANÇLARA İNDİRİMLİ KURUMLAR VERGİSİ UYGULAMASI (İNDİRİMLİ ORANLI KURUMLAR VERGİSİ).....	398
4.1. Teşvik Sistemi	398
4.2. Yasal Çerçeve	399
4.3. İndirimli Vergi Uygulamasının Genel Esasları	401
4.4. Teşvik Belgesi Esası	403
4.5. İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanacak Mükellefler	403
4.6. İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanacak Yatırımlar	404
4.6.1. Bölgesel Teşvik Uygulamalarından Yararlanacak Yatırımlar	405
4.6.1.1. Bir Alt Bölge Desteğinden Yararlanacak Yatırımlar	406
4.6.1.2. Öncelikli Yatırım Konuları	407
4.6.2. Büyük Ölçekli Yatırımlar	408
4.6.2.1. Bir Alt Bölge Desteğinden Yararlanacak Yatırımlar	409
4.6.3. Stratejik Yatırımlar	410
4.7. Yatırıma Katkı Tutarının Hesabında Dikkate Alınacak Harcamalar	410
4.7.1. Teşvik Belgesinde Yer Alma Esası	411
4.7.2. KVK'nın 32/A Maddesi ve Karar ile Getirilen Sınırlamalar	413
4.7.3. Müteferrik Giderler	413
4.7.4. Diğer Hususlar	414
4.8. İndirimli Vergi Uygulamasının Başlayacağı Dönem	414
4.8.1. 6322 Sayılı Kanun Öncesinde Uygulama	414
4.8.2. 6322 Sayılı Kanun Sonrasında Uygulama	415
4.8.3. Yatırım Aşamasında İndirimli Vergi Uygulamasının Kapsamı	416
4.8.4. İndirimli Vergi Uygulamasının Başlayacağı Dönem	417
4.9. İndirimli Vergi Oranı Uygulanacak Kazanç	419
4.9.1. Kapsam Yönünden İndirimli Vergi Uygulanacak Kazanç	420
4.9.2. Tutar Yönünden İndirimli Vergi Uygulanacak Kazanç	421
4.10. Tevsi Yatırımlardan Elde Edilen Kazançlara İndirimli Vergi Uygulaması	423
4.10.1. Tevsi Yatırımların Kapsamı	423
4.10.2. Tevsi Yatırımlardan Elde Edilen Kazancın Tespiti	424
4.11. Yatırımdan Elde Edilen Kazancın Belli Bir Süreyle İstisna Olması Halinde Uygulama	427
4.12. Yatırımdan Elde Edilen Kazancın Kısmen Vergilendirilmesi Halinde Uygulama	429
4.13. Aynı Dönemde Hem Yatırım İndiriminden Hem de İndirimli Vergi Uygulamasından Yararlanılması	429
4.14. Yatırımların Devri Halinde İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması	430
4.14.1. Yatırımların Devir ve Satışına İlişkin Esaslar	430
4.14.2. Yatırımın Devri Halinde Yararlanılacak Yatırıma Katkı Tutarı	430
4.14.2.1. Yatırımın Faaliyete Geçmeden Önce Devri	430
4.14.2.2. Yatırımın Faaliyete Geçtikten Sonra Devri	431
4.15. Yatırımların Nakli	432
4.16. Daha Önce Yürürlükte Olan Kararlara İlişkin Uygulamalar	432
4.17. Yatırım Konusu Makine ve Teçhizatın Finansal Kiralama Yoluyla Temini	433
4.17.1. Genel Olarak	433

4.17.2. Makine ve Teçhizatın Finansal Kiralama Yoluyla Temin Edilmesi Halinde İndirimli Vergi Uygulamasında Dikkate Alınacak Tutar	434
4.18. Yatırma Katkı Tutarının Kayıtlarda İzlenmesi	435
4.19. Öngörülen Koşullara Uyulmaması Halinde Yapılacak İşlemler	435
4.20. Zamanaşımı, Muhafaza ve İbraz Süreleri Yönünden Göz Önünde Bulundurulması Gereken Hususlar	436
4.21. Uygulama Örnekleri	436
4.22. Teşvik Belgeli Yatırımlara Sağlanan Diğer Destek Unsurları	448
4.22.1. Gümrük Vergisi Muafiyeti	448
4.22.2. KDV İstisnası	448
4.22.3. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	449
4.22.4. Sigorta Primi Desteği	450
4.22.5. Yatırım Yeri Tahsisi	451
4.22.6. Faiz Desteği	451
4.22.7. Gelir Vergisi Stopajı Desteği	452
4.22.8. KDV İadesi	452
4.23. Yatırım Sınıfları İtibarıyla Yararlanılacak Destek Unsurları	453
4.24. Destek Unsurlarından Yararlanılacak Yatırım Aşamaları	453
4.25. Gelir İdaresi Başkanlığı'nın İndirimli Kurumlar Vergisi Hakkındaki Görüşleri	454

SEKİZİNCİ BÖLÜM VERGİ ANLAŞMALARI

1. GİRİŞ	463
1.1. Uluslararası Çifte Vergilendirme Nedir?	463
2. ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMALARININ ANA UNSURLARI	464
2.1. Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının Uygulanacağı Vergiler	464
2.2. Mukimlik kavramı	465
2.2.1. Çifte Mukimlik	466
2.2.2. Mukimlik Belgesi	467
2.3. İşyeri	468
2.4. Gayrimenkul Varlıklar	470
2.5. Ticari Kazançlar	471
2.6. Uluslararası Taşımacılık	472
2.7. Bağımlı Teşebbüslerden Elde Edilen Gelirler	473
2.8. Temettüller	474
2.9. Faizler	475
2.10. Gayri Maddi Hak Bedelleri	477
2.11. Sermaye Değer Artış Kazançları	478
2.12. Serbest Meslek Faaliyetleri	480
2.13. Bağımlı Faaliyetler (Ücretler)	482
2.13.1. İdarecilere Yapılan Ödemeler	483
2.13.2. Sanatçı ve Sporcular	483
2.13.3. Emekli Maaşları	483
2.13.4. Kamu Görevlileri	484
2.13.5. Profesörler (Öğretmenler)	484
2.13.6. Öğrenciler	484
2.14. Diğer Gelirler	485
2.15. Çifte Vergilendirmeyi Önleme Yöntemleri	485
2.16. Ayrım Yapılmaması	486

2.17. Bilgi Değişimi	486
2.18. Diplomasi ve Konsolosluk Memurları	486
2.19. Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarında Karşılıklı Anlaşma Usulü.....	487
3. ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMALARININ UYGULAMASINA İLİŞKİN ÖRNEKLER	487

EKLER

BAKANLAR KURULUNCA VERGİ MUAFİYETİ TANINAN VAKIFLARIN LİSTESİ	513
KAMU YARARINA ÇALIŞAN DERNEKLERİN LİSTESİ	520
YÜRÜRLÜKTE BULUNAN ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMALARI.....	530
KURUMLAR VERGİSİ TEVKİFAT ORANLARI.....	532

İÇİNDEKİLER

ÜÇÜNCÜ KİTAP VERGİ USUL KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM VERGİLENDİRMEDE USULE İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR

1. MÜKELLEFİN ÖDEVLERİ	4
1.1. Bildirmeler	5
1.1.1. İşe Başlama	6
1.1.1.1. İşe Başlama Bildiriminde Aranılan Belgeler	9
1.1.1.2. İşe Başlama Belirtileri	9
1.1.1.3. Mirasçılardan İşe Başlaması	12
1.1.1.4. İşe Başlamada Teminat Uygulaması	14
1.1.2. Vergi Kimlik Numarası ve Kullanımının Mahiyeti	18
1.1.2.1. Vergi Kimlik Numarası Uygulamasında Yaptırım	20
1.1.3. Değişiklikler	21
1.1.4. İş Bırakma	21
1.1.4.1. İş Bırakmanın Bildirilmesi	21
1.1.4.2. Vergi Dairesince İş Bırakmış Sayılma	23
1.1.5. Bina ve Arazi Değişiklikleri	23
1.1.6. Bildirimlerin Süresinde Yapılmamasının Yaptırımları	23
1.2. Defter Tutma	24
1.2.1. Genel Esaslar	24
1.2.1.1. Hesap Dönemi	25
1.2.2. Muhasebe Usulü	27
1.2.2.1. Düzenlemenin Amacı ve Kapsamı	28
1.2.2.2. Muhasebe Usulünün Vergi Mevzuatı ile İlişkisi ve Yaptırım	30
1.2.3. Tutulması Zorunlu Defterler	31
1.2.3.1. Tüccarların Tutmakla Zorunlu Olduğu Defterler	31
1.2.3.2. Sınai Müesseselerin Tutacağı Özel Kayıtlar	35
1.2.3.3. Diğer Müesseselerin Tutacağı Özel Kayıtlar	36
1.2.3.4. Serbest Meslek Erbabının Tutmak Zorunda Olduğu Defterler	36
1.2.3.5. Zirai Kazanç Sahiplerinin Tutmak Zorunda Olduğu Defterler	36
1.2.3.6. Damga Vergisi Mükelleflerinin Tutmak Zorunda Olduğu Defterler	36
1.2.4. Tutulması Zorunlu Olan Diğer Kayıtlar	36
1.2.5. Defterlerin Türkçe Tutulması	37
1.2.6. Kayıt Zamanı	38
1.2.7. Defterlerin Tasdiki	38
1.2.7.1. Tasdike Tabi Defterler	38
1.2.7.2. Tasdik Makamı ve Zamanı	39
1.2.7.3. İkinci Sınıf Tüccarların Tutacakları Mühürli Yapraklı Defterin Tasdiki	40
1.2.8. Elektronik Defter Uygulaması	40

1.2.8.1. Genel	40
1.2.8.2. Uygulamadan Yararlanmaya İlişkin Usul ve Esaslar	41
1.2.8.3. Elektronik Ortamda Tutulabilecek Defterler	42
1.2.8.4. Elektronik Defter Tutma Zorunluluğu- 421 Sıra No'lu VUK Genel Tebliği	42
1.2.8.5. Yazılımların Uyumluluk Onayı	43
1.2.8.6. Elektronik Defter Oluşturma Adımları	44
1.2.8.7. Elektronik Defter Oluşturma Sürecinde Gelir İdaresi Başkanlığının Rolü	46
1.2.8.8. Elektronik Defterlerin Muhafazası ve İbrazi	46
1.2.8.9. Sorumluluk ve Cezai Müeyyideler	47
1.2.8.10. Diğer Hususlar	47
1.3. Vesikalar	48
1.3.1. Kayıtların Tevsiki	48
1.3.1.1. Belge Basım, Dağıtım ve Kullanımına İlişkin Esaslar	49
1.3.1.2. Yurt Dışından Alınan Belgelerle İlgili İşlemler	51
1.3.2. Fatura ve Sevk İrsaliyesi	51
1.3.2.1. Fatura	51
1.3.2.2. Sevk İrsaliyesi	59
1.3.2.3. İrsaliyeli Fatura	62
1.3.3. Elektronik Fatura	63
1.3.3.1. Genel	63
1.3.3.2. Elektronik Fatura Kayıt Sistemi	64
1.3.3.3. e-Fatura Uygulaması	64
1.3.3.4. e-Arşiv Uygulaması	74
1.3.3.5. Kayıt Saklama Gereksinimi	80
1.3.4. Fatura Yerine Geçen Vesikalar	83
1.3.4.1. Perakende Satış Vesikaları	83
1.3.4.2. Gider Pusulası	90
1.3.4.3. Müstahsil Makbuzu	91
1.3.4.4. Vergi Usul Kanununca Fatura ya da Fatura Yerine Geçen ve Düzenlenmesi Zorunlu Diğer Belgeler	91
1.3.5. Elektronik Ortamda Düzenlemesine İzin Verilen Belgeler	99
1.3.5.1. Hava Yolu Taşımacılığında Kullanılan Yolcu Biletleri	99
1.3.5.2. Kara ve Deniz Yolu Taşımacılığında Kullanılan Yolcu Biletleri	100
1.3.6. Serbest Meslek Makbuzu	102
1.3.7. Ücret Bordrosu ve Bordro Yerine Geçen Vesikalar	103
1.3.8. Diğer Evrak ve Vesikalar	104
1.3.8.1. Taşıma İrsaliyesi ve Ambar Tesellüm Fişi	104
1.3.8.2. Yolcu Listeleri	106
1.3.8.3. Elektronik Yolcu Listesi	107
1.3.8.4. Günlük Müşteri Listeleri	107
1.3.8.5. Adisyon	108
1.3.8.6. Standart Yapı Ruhsatı	109
1.3.8.7. Diğer Evrak ve Vesikalar	110
1.4. Ekim Sayım Beyanı	110
1.5. Vergi Karnesi	110
1.6. Muhafaza ve İbraz Mecburiyeti ile Diğer Ödevler	110
1.6.1. Muhafaza Ödevi	110
1.6.2. Defter ve Belgelerin İbrazi	112
1.6.3. Tahsilat ve Ödemelerin Banka ve Posta İdareleri Üzerinden Yapılması Zorunluluğu	113

1.6.3.1. Kimler, Hangi Ödeme ve Tahsilatlarını Tevsikle Mükellefler	114
1.6.3.2. Tevsik Zorunluluğunun Tutarı ve Başlangıç Tarihi	115
1.6.3.3. Tahsilat ve Ödemelerin Yapılacağı Kurumlar	115
1.6.3.4. Ödeme ve Tahsilatların Tevsik Usulu	115
1.6.3.5. Tevsik Zorunluluğu Olmayan Ödeme ve Tahsilatlar	116
1.6.3.6. İşyeri ve Konut Kiralama İşlemlerine İlişkin Tevsik Zorunluluğu	116
1.6.3.7. Usulüne Uygun Şekilde Yapılmayan Tevsik İşleminin Müeyyidesi	116
1.6.4. Vergi Levhası Alma Mecburiyeti	117
1.6.4.1 Vergi Levhası Alma ve Bulundurma Mecburiyeti	117
1.6.4.2 Vergi Levhalarının Bulundurulacağı Yerler	118
1.6.5. Diğer Ödevler	119
1.6.6. Mükelleflerin Bilgi Verme Yükümlülüğü	119
1.6.7. Yıllık Bildirimler	120
1.6.7.1. Ba ve Bs Formuna İlişkin Usul ve Esaslar	121
1.6.7.2. Kesin Mizan Bildirimine İlişkin Usul ve Esaslar	125
1.6.7.3. Noterler veya Noterlik Görevini İfa ile Mükellef Olanlar Tarafından Tasdik Edilen Belgeler ve Defterlere İlişkin Bildirimler	127
1.6.7.4. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan Dağıtım Lisansı Alan Elektrik ve Doğalgaz Dağıtım Şirketleri ile Organize Sanayi Bölgesi (OSB) Tüzel Kişiliklerince Yapılması Gereken Bildirim	129
1.7. Beyanname Tasdiki	130
1.7.1. Beyannamelerin İmzalanması	130
1.7.1.1. Beyannamelerini İmzalamak Zorunda Olan Mükellefler	130
1.7.1.2. Beyannamelerini İmzalamak Zorunda Olmayan Mükellefler	131
1.7.1.3. İmza Kapsamındaki Beyannameler	131
1.7.1.4. Beyannamelerini İmzalamayan Mükellefler Hakkında Yapılacak İşlemler	132
1.7.1.5. Serbest Muhasebeciler ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Sorumlulukları	132
1.7.1.6. Müşterek ve Mütessesil Sorumluluğunun Tespiti	133
1.7.2. Yeminli Mali Müşavirlerce Tasdik Edilecek Beyannameler	134
1.7.2.1. Beyanname Tasdik Ettirecek Mükellefler	134
1.7.2.2. Vergi İstisnalarından Yararlanabilmek için Tasdik Zorunluluğu	134
1.7.2.3. Yeminli Mali Müşavirlerle Sözleşme Düzenlenmesi	136
1.7.2.4. Tasdik Ücreti	136
1.7.2.5. Tasdik İşlemi	137
1.7.2.6. Tasdik Raporu Düzenleyecek Olan Yeminli Mali Müşavirler	137
1.7.2.7. Tasdik Raporu Tanzim Eden Yeminli Mali Müşavirlerin Sorumluluğu	137
1.7.2.8. Yeminli Mali Müşavirlerin Yetkileri	138
1.7.2.9. Yeminli Mali Müşavirlerce Yapılacak Denetim ve Denetimin Niteliği	138
1.7.2.10. Tasdik Raporunun Vergi Dairesine Teslimi	138
1.7.3. Beyannamelerin Vergi Dairelerine Elektronik Beyanname Olarak Verilmesi	139
1.7.3.1. Elektronik Ortamda Gönderilecek Beyannameler	139
1.7.3.2. Beyannamelerini Elektronik Ortamda Gönderecek Olanlar	140
1.7.3.3. Elektronik Beyanname Gönderilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar	143
1.7.3.4. Önceden Hazırlanmış Kira Beyanname Sistemi	143
1.8. Mali Tatil	144
1.8.1. Mali Tatil Kapsamında Olmayan Süreler	144
1.8.2. Mali Tatil Nedeniyle Uzayan Süreler	144
1.8.3. Mali Tatil Nedeniyle İşlemeyen Süreler	145
1.8.4. Diğer Hususlar	146

İKİNCİ BÖLÜM
DEĞERLEME

1. DEĞERLEMEDE GENEL ESASLAR	151
1.1. Genel Açıklama	151
1.2. Değerleme Ölçüleri	152
1.2.1. Maliyet Bedeli	153
1.2.2. Borsa Rayıcı	154
1.2.3. Tasarruf Değeri	154
1.2.4. Mukayyet Değer	155
1.2.5. İtibari Değer	155
1.2.6. Rayiç Bedel	155
1.2.7. Emsal Bedeli ve Emsal Ücret	155
1.2.7.1. Emsal Bedeli	155
1.2.7.2. Emsal Ücret	158
1.2.8. Vergi Değeri	159
1.2.9. Özellikli Diğer Değerleme Ölçütleri	160
1.2.9.1. Alış Bedeli	160
1.2.9.2. Alış Emsal Bedeli	160
1.2.9.3. Emsal Ücret Tespitinde Ortalama Perakende Satış Fiyatı	160
1.2.9.4. Kira Ödemelerinin Bugünkü Değeri	160
2. İKTİSADİ İŞLETMELERE DAHİL KIYMETLERİ DEĞERLEME	161
2.1. Gayrimenkullerin Değerlemesi	161
2.1.1. Gayrimenkuller	161
2.1.1.1. Arazi	161
2.1.1.2. Kat Mülkiyeti Kütüğüne Kayıtlı Bağımsız Bölümler	161
2.1.1.3. Tapu Kütüğünde Aynı Sayfaya Kaydedilen Bağımsız ve Sürekli Haklar	161
2.1.2. Gayrimenkul Gibi Değerlenen İktisadi Kıymetler	165
2.1.2.1. Gayrimenkullerin Müttemim Cüzüleri ve Teferruatı	165
2.1.2.2. Tesisat ve Makinalar	165
2.1.2.3. Gemiler ve Diğer Taşıtlar	166
2.1.2.4. Gayrimaddi Haklar	166
2.1.3. Gayrimenkullerde Maliyet Bedelinin Tespiti, İmal ve İnşa Edilen Gayrimenkuller ile Özel Maliyet Bedeli	171
2.1.3.1. Gayrimenkul Alımında Kullanılan Kredilere İlişkin Faiz ve Kur Farklarının Değerlemesi	172
2.1.3.2. Maliyete Eklenmesi Gereken İndirilemeyen Katma Değer Vergisi	173
2.1.3.3. Gayrimenkullerde veya Elektrik Üretim ve Dağıtım Varlıklarında Sonradan Yapılan Harcamaların Maliyete Eklenmesi veya Gider Yazılması Ayrımı	173
2.1.3.4. İnşa ve İmal Edilen Gayrimenkuller	174
2.1.3.5. Maliyet Bedelinin Sonradan Düşürülmesi	174
2.1.3.6. Özel Maliyet Bedeli	175
2.2. Demirbaş Eşyanın Değerlemesi	176
2.3. Emtia Değerlemesi	176
2.3.1. Satın Alınan Emtianın Değerlemesi	177
2.3.2. İmal Edilen Emtianın Değerlemesi	178
2.3.3.1. İptidai Madde ve Hammadde Bedelleri	178
2.3.3.2. İşçilik Bedelleri	178

2.3.2.3. Genel Üretim Giderleri.....	179
2.3.2.4. Genel İdare Giderleri	180
2.3.2.5. Ambalaj Malzemeleri.....	180
2.3.3. Emtia Değerlesmesinde Özellik Arzeden Durumlar	180
2.3.3.1. Faiz ve Kur Farkları	180
2.3.3.2. Vade Farkları	181
2.3.3.3. Alış İskontoları ve Primler.....	181
2.3.3.4. Giderlerden Pay Verilmesinde Özellik Arzeden Durumlar	181
2.3.4. Stok Değerleme Yöntemleri	182
2.3.4.1. Fiili (Has) Maliyet Yöntemi	182
2.3.4.2. Ortalama Maliyet Yöntemi	184
2.3.4.3. İlk Giren İlk Çıkar (FIFO) Yöntemi.....	186
2.3.4.4. Son Giren İlk Çıkar(LİFO) Yöntemi	188
2.3.5. Standart Maliyet Yöntemi	190
2.3.6. Manipülasyona Tabi Emtiada Değerleme.....	190
2.3.7. Fiyatı Düşen Emtianın Değerlesmesi	192
2.3.8. Kıymeti Düşen Emtiada Değerleme.....	192
2.3.9. Emtiada Zayıat	196
2.3.10. Fire	197
2.3.11. Sigorta Tazminatı.....	197
2.4. Zirai Mahsullerin ve Hayvanların Değerlesmesi.....	199
2.5. Menkul Kıymetlerin Değerlesmesi	200
2.5.1. Menkul Kıymetlerin Tanımı	200
2.5.2. Menkul Kıymetlerin Değerlesmesine İlişkin Yasal Düzenlemeler	209
2.5.3. Menkul Kıymetler İçin Değerleme İşlemleri	210
2.5.3.1. Alış Bedeli ile Değerlenen Menkul Kıymetler	210
2.5.3.2. Borsa Rayici ile Değerlenen Menkul Kıymetler	212
2.5.3.3. Kıst Getirisi Hesaplanacak Menkul Kıymetler	214
2.5.4. Bazı Özel Durumlar	217
2.5.4.1. Repo, Ters Repo İşlemlerinde Değerleme.....	217
2.5.4.2. Bedelsiz İktisap Edilen Hisse Senetlerinin Değerlesmesi.....	217
2.5.4.3. Vadeli İşlemler ve Opsiyon Sözleşmelerinin Değerlesmesi.....	218
2.6. Yabancı Paraların Değerlesmesi.....	220
2.7. Alacak ve Borçların Değerlesmesi	222
2.7.1. Senetsiz Alacak ve Borçların Değerlesmesi	222
2.7.2. Mevduat veya Kredi Sözleşmesine Dayalı Alacak ve Borçların Değerlesmesi	222
2.7.3. Senetli Alacak ve Borçların Değerlesmesi (Reeskont)	224
2.7.4. Reeskont Tutarının Hesaplanması ve Muhasebeleştirilmesi.....	226
2.8. İlk Tesis ve Taazzuv Giderleri ile Peştemallıkların Değerlesmesi	228
2.8.1. İlk Tesis ve Taazzuv Giderlerinin (Kuruluş ve Örgütlenme Giderlerinin) Değerlesmesi.....	228
2.8.2.1. Kuruluş ve Örgütlenme Giderlerinin Kısmen Aktifleştirilip Aktifleştirilemeyeceği.....	229
2.8.2.2. Kuruluş ve Örgütlenme Giderlerinin Amortismanına Tabi Tutulmaya Başlandıktan Sonra Bir Defada Gider Yazılamayacağı	229
2.8.2. Özellik Arzeden Hususlar	229
2.8.3. Peştemallıkların Değerlesmesi	230

2.9. Aktif Geçici Hesaplar	231
2.9.1. Peşin Ödenen Giderler	232
2.9.2. Henüz Tahsil Edilmemiş Hasılat	233
2.9.3. Zirai Ürünlerin Hazırlık Giderleri	234
2.10. Pasif Geçici Hesaplar	234
2.10.1. Peşin Tahsil Edilmiş Hasılat	234
2.10.2. Henüz Ödenmemiş Giderler	235
2.11. Kasa Mevcudu, İhraç Edilen Tahviller, Karşılıkların Değerlemesi ve Özel Hallerde Değerleme	236
2.11.1. Kasa Mevcudunun Değerlemesi	236
2.11.2. İhraç Edilen Tahvillerin Değerlemesi	236
2.11.3. Karşılıkların Değerlemesi	236
2.11.4. Özel Hallerde Değerleme	237
2.12. Finansal Kiralama İşlemlerinde Değerleme	238
2.12.1. Finansal Kiralamanın Tanımı ve Kapsamı	238
2.12.2. Kiralayana İlişkin Hükümler	240
2.12.3. Kiracıya İlişkin Hükümler	240
2.12.4. Finansal Kiralama Kapsamında Edinilen İktisadi Kıymetlerin Amortismanı	241
2.12.5. Finansal Kiralama İşlemlerinde Kullanılacak Hesaplar	241
2.12.6. Finansal Kiralama İşlemine İlişkin Kapsamlı Bir Örnek	243
2.13. Enflasyon Düzeltmesi	248
2.14. Amortismanlar	248
2.14.1. Mevcutlarda Amortisman	248
2.14.1.1. Amortisman Konusu	248
2.14.1.2. Amortisman Ayırma Koşulları	248
2.14.1.3. İmtiyazlı Şirketlerde Amortisman	250
2.14.1.4. Arsa ve Arazide Amortisman	251
2.14.1.5. Amortisman Ayırma Yöntemleri	251
2.14.1.6. Amortisman Uygulaması	259
2.14.1.7. Amortisman Ayırma Yöntemini Seçme ve Değiştirme	261
2.14.1.8. Amortisman Hesapları	262
2.14.1.9. Amortisman Uygulamasında Özellik Arz Eden Bazı Hususlar	263
2.14.1.10. Özel Haller	265
2.14.2. Alacaklarda Amortisman	270
2.14.2.1. Değersiz Alacaklar	270
2.14.2.2. Şüpheli Alacaklar	272
2.14.2.3. Vazgeçilen Alacaklar	277
2.14.3. Girişim Sermayesi Fonu	278

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM VERGİ CEZALARI VE DİĞER CEZALAR

1. GENEL AÇIKLAMA	285
2. VERGİ CEZALARININ UYGULANMASINDA GENEL ESASLAR	287
2.1. Tek Fiille Muhtelif Vergi Ziyana Sebebiyet Verilmesi	287

2.2. Tek Fiilin Muhtelif Cezayı Gerektirmesi.....	287
2.3. Fiil Ayrılığı	288
2.4. Tekerrür	289
2.5. Suçlarda Birleşme	292
2.6. Küçükler ve Kısıtlıların Ceza Muhatabı Olmadığı Durumlar.....	293
2.7. Tüzel Kişilerin Sorumluluğu.....	293
3. VERGİ ZİYAYİ CEZASI	294
3.1. Vergi Ziyayının Tanımı.....	294
3.2. Bir Kat Vergi Ziyayî Cezası.....	294
3.3. Üç Kat Vergi Ziyayî Cezası Uygulanması ve İştirak	295
3.4. Beyannamelerin Kanuni Süresi Geçtikten Sonra Kendiliğinden Verilmesi Halinde Vergi Ziyayî Cezası Uygulanması	298
3.5. Ziyayî Uğratan Vergiler İçin Özel Kanunlarına Göre Kesilecek Cezalar	299
3.5.1. Geçici Vergiye İlişkin Vergi Ziyayî Cezası	299
3.5.2. Emlak Vergisi İçin Uygulanacak Ceza	299
3.5.3. Veraset ve İntikal Vergisi İçin Uygulanacak Ceza	299
3.5.4. Belgesiz Mal Bulunduranlara Uygulanacak KDV Cezası	300
3.5.5. Yatırımın Yatırım Teşvik Belgesinde Öngörüldüğü Şekilde Gerçekleşmemesi Halinde KDV İçin Uygulanacak Ceza.....	300
3.5.6. Büyük ve Stratejik Yatırımlarda İade	300
3.5.7. 4760 Sayılı ÖTV Kanununun 13'üncü Maddesi Uyarınca Mütessesil Sorumluluk ve Ceza Uygulanması	300
4. USULSÜZLÜK CEZALARI	301
4.1. Usulsüzlük Fiili ve Dereceleri	301
4.2. Usulsüzlükte Ceza	302
4.3. Özel Usulsüzlük Fiilleri ve Cezaları	303
4.3.1. Fatura ve Benzeri Evrak Verilmemesi ve Alınmaması ile Diğer Şekil ve Usul Hükümlerine Uyulmaması	303
4.3.2. Damga Vergisinde Özel Usulsüzlük Cezası.....	305
4.3.3. Bilgi Verme ve İbrahim Ödevini Yerine Getirmeyenler ile Maliye Bakanlığınca Getirilen Zorunluluklara Uymayanlara Kesilecek Özel Usulsüzlük Cezası	305
4.3.4. Tahsilat ve Ödemelerini Banka veya Benzeri Finans Kurumlarınca Düzenlenen Belgelerle Tevsik Etmeleri Zorunluluğuna Uymayanlara Kesilecek Özel Usulsüzlük Cezası	307
4.3.5. Elektronik Ortamda Beyanname Verilmesi Mecburiyetine Uyulmaması Halinde Kesilecek Özel Usulsüzlük Cezası	308
4.3.6. Elektronik Ortamda Bildirim ve Formların Verilmesi Mecburiyetine Uyulmaması Halinde Kesilecek Özel Usulsüzlük Cezası	309
5. HÜRRİYETİ BAĞLAYICI CEZA İLE CEZALANDIRILACAK VERGİ SUÇLARI VE CEZALARI	311
5.1. Genel Bilgi	311
5.2. Kaçakçılık Suçları ve Cezaları	311
5.3. Cezadan İndirim	313
5.4. Vergi Mahremiyetinin İhlali	314
5.5. Mükellefin Özel İşlerini Yapan Memurlar	314
5.6. Vergi Kimlik Numarası Kullanımı ile İlgili Düzenlemelere Uymayanlar	314
6. VERGİ CEZALARININ KESİLMESİ, ÖDENMESİ KALKMASI VE VERGİ CEZALARINDA İNDİRME.....	315
6.1. Vergi Cezalarının Kesilmesi.....	315
6.2. Hürriyeti Bağlayıcı Cezaların Hükmedilmesi	315

6.3. Vergi Cezalarının Ödenme Zamanı.....	316
6.3.1. Cezaya Karşı Dava Açıldığı ve Açılmadığı Durum.....	316
6.3.2. Cezada Uzlaşıldığı Durum.....	317
6.3.3. Cezada Uzlaşmanın Vaki Olmadığı Durum.....	317
6.3.4. Ceza İhbarnamesine Karşı Dava Açılması Durumu.....	317
6.4. Vergi Cezalarının Kalkması.....	318
6.4.1. Yanılma ve Görüş Değişikliği Hali.....	318
6.4.2. Ölüm.....	320
6.4.3. Mücbir Sebepler.....	322
6.4.4. Pişmanlık ve İslah.....	323
6.4.5. Pişmanlık Zammı Hesabı ve Oranı.....	323
6.5. Vergi Cezalarında İndirim.....	326
6.6. Ceza Kesmede Zamanaşımı.....	327
7. DİĞER MÜEYYİDELER.....	328
7.1. Gecikme Faizi Uygulaması.....	328
7.1.1. Tarhiyatın Dava Konusu Yapılmaması Halinde.....	328
7.1.2. Dava Konusu Yapılan Tarhiyatın Mahkeme Kararıyla Onaylanması Halinde.....	330
7.1.3. Tarhiyatın Bölge İdare Mahkemesi veya Danıştay Tarafından Onaylanması Halinde.....	330
7.1.4. Tarhiyatın Uzlaşma Yoluyla Kesinleşmesi Halinde.....	331
7.1.5. Mükelleflerin Vergi Alacaklarına Faiz Ödenmesi.....	331
7.1.6. Yargı Kararına Göre İade Edilip Yine Yargı Kararı Uyarınca Tahsili Gereken Vergilere Gecikme Faizi Uygulaması.....	333
7.2. Gecikme Zammı Uygulaması.....	333
7.2.1. Uygulamaya İlişkin Yasal Çerçeve.....	333
7.2.2. Gecikme Zammı Oranı.....	334
7.2.3. Gecikme Zammının Tatbiki.....	334
7.2.4. Asgari Gecikme Zammı Tutarı.....	336
7.2.5. Gecikme Zammının Uygulama Süresi ve Diğer Hususlar.....	337
7.2.6. Gecikme Zammı ile Gecikme Faizi Uygulamalarının Karşılaştırılması.....	337

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM UZLAŞMA VE VERGİ YARGISI

1. UZLAŞMA.....	341
1.1. Genel Uzlaşma (Tarhiyat Sonrası Uzlaşma).....	342
1.1.1. Uzlaşma Konusu Vergi ve Ceza Nevileri.....	342
1.1.2. Uzlaşılacak Vergilere İlişkin Tarhiyat Nevileri.....	343
1.1.3. Uzlaşma Konusu Vergilerde Bulunması Gereken Nitelikler.....	343
1.1.4. Uzlaşmanın Yapılması.....	343
1.1.4.1. Uzlaşma Talebi.....	343
1.1.4.2. Sekreteryaya Hizmetleri.....	343
1.1.4.3. Uzlaşma Talebinin Süresi.....	343
1.1.4.4. Uzlaşma Talebinin İncelenmesi ve Görüşmelerinin Yapılması.....	344
1.1.4.5. Uzlaşma Gününün Ertelenmesi.....	345

1.1.4.6. Başvurma Şekli	345
1.1.5. Komisyonların Yetkileri ve Teşkili.....	345
1.1.5.1. Uzlaşma Komisyonlarının Yetkisi	345
1.1.5.2. Uzlaşma Komisyonlarının Teşkili.....	346
1.1.6. Komisyonların Uzlaşabilecekleri Vergi ve Ceza Miktarları	347
1.1.6.1. Genel Olarak	347
1.1.6.2. Aylık Beyannamelerde Yetki Sınırı	348
1.1.6.3. İki Ayrı Vergi Bakımından Tarhiyat Yapılması.....	348
1.1.6.4. Usulsüzlük Cezaları, Tekerrür Nedeniyle Ceza Artırımı.....	348
1.1.6.5. Kollektif Şirket Ortaklarında Yetki Sınırı	348
1.1.6.6. Mirasçılarda Yetki Sınırı	348
1.1.7. Uzlaşmanın Sonuçları.....	348
1.1.7.1. Uzlaşmanın Kesinliği.....	348
1.1.7.2. Uzlaşma ve Vergi Mahkemelerinde Dava Açma	349
1.1.7.3. Uzlaşma ve Cezalarda İndirme.....	349
1.1.7.4. Ödeme Zamanı	349
1.1.8. Uzlaşma Konusu Yapılabilecek ve Yapılamayacak Cezalar	349
1.1.9. Uzlaşılan Vergi ve Cezanın Vadesinde Ödenmemesi	349
1.1.10. Uzlaşılan Vergilerde Gecikme Faizi.....	350
1.1.11. Uzlaşma Dilekçesi Örneği.....	350
1.2. Tarhiyat Öncesi Uzlaşma	351
1.2.1. Tarhiyat Öncesi Uzlaşmanın Kapsamı.....	351
1.2.2. Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Talebi, Talep Süresi, Uzlaşma Gününün Tespiti Yeri ve Başvuru Şekli	351
1.2.2.1. Uzlaşma Talebi	351
1.2.2.2. Uzlaşma Talep Süresi	352
1.2.2.3. Uzlaşma Gününün Tespiti	352
1.2.2.4. Uzlaşmaya Davet.....	352
1.2.2.5. Uzlaşma Davetine Uyulmaması.....	352
1.2.2.6. Tarhedilecek Verginin Uzlaşma Komisyonuna ve Mükellefe Bildirilmesi.....	353
1.2.3. Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Komisyonlarının Teşkili	353
1.2.3.1. Vergi Müfettişlerince Yapılacak Vergi İncelemelerinde Komisyonların Oluşumu	353
1.2.3.2. İncelemeye Yetkili Diğer Memurlarca Yapılacak Vergi İncelemelerinde Komisyonların Oluşumu	353
1.2.3.3. Bölgesel Uzlaşma Komisyonlarının Oluşumu.....	354
1.2.3.4. Uzlaşma Komisyonunun Toplanması.....	354
1.2.4. Uzlaşma Tutanağının Düzenlenmesi	354
1.2.5. Uzlaşmanın Kesinliği ve Dava Konusu Edilemeyeceği	355
1.2.6. Ödeme Zamanı.....	355
1.2.7. Uzlaşılan Vergilere Uygulanacak Gecikme Faizi	355
1.2.8. Tarhiyat Öncesi ve Tarhiyat Sonrası Uzlaşma İlişkisi	355
1.2.8.1. Tarhiyat Sonrası Uzlaşma Konusu Yapılabilecek Haller	355
1.2.8.2. Tarhiyattan Sonra Uzlaşma Yapılamayacak Haller.....	355
1.3. Uzlaşma ile İlgili Uygulama Örnekleri	356
2. VERGİ YARGISI	359

2.1. Vergi Mahkemeleri	359
2.1.1. Vergi Mahkemelerinde Bakılacak Davalar	359
2.1.2. Vergi Davasının Açılması	359
2.1.2.1. Dava Açma Süresi	359
2.1.2.2. Sürelerle İlgili Esaslar	360
2.1.2.3. Dilekçenin Verileceği Yerler	360
2.1.2.4. Dava Dilekçesi ve Dilekçe Üzerinde İlk İnceleme	360
2.1.3. Yargılama Usulü	361
2.1.4. Dava Açmanın Hukuki Sonuçları	362
2.1.5. Vergi Mahkemesi Kararlarının Hukuksal Sonuçları	362
2.2. Vergi Mahkemeleri Kararlarına Karşı İtiraz Yolu	362
2.2.1. Bölge İdare Mahkemelerinin Görevleri	362
2.2.2. İtirazda Başvurma Şekli ve Usulü	363
2.2.3. İlk Derece Mahkemesi Olarak Danıştay'da Bakılacak Davalar	363
2.3. Vergi Uyuşmazlıklarında Temyiz Yolu (Danıştay)	363
2.3.1. Temyiz Yolu ve Danıştay'ca Ele Alınacak Vergi Uyuşmazlıkları	363
2.3.2. Danıştay'da Dava Açmaya Yetkili Olanlar	364
2.3.3. Temyiz Süresi	365
2.3.4. Temyiz Dilekçesi	365
2.4. Özelge Uygulaması	365
2.4.1. Özelgenin Tanımı	366
2.4.2. Özelge Talebinde Bulunabilecek Konular	366
2.4.3. Özelge Talebinde Bulunulabilecek Kişiler	366
2.4.4. Özelge Talep Edilecek Mercî	367
2.4.5. Taleplerin Değerlendirilmesi ve Özelge Tayini	367
2.4.6. Vergi İnceleme Raporlarında Özelgelere Uygunluk Kıstası	367
2.5. Özel Durumlar	368
2.5.1. İhtirazi Kayıtlı Beyan	368
2.5.2. Aynı Dilekçe ile Açılacak Davalar	368

EKLER

BEYANNAMELERDEN ALINACAK DAMGA VERGİSİ	375
BEYANNAMELERDEN ALINACAK DAMGA VERGİSİNİN ÖDENME ŞEKLİ, SÜRESİ	376
TÜİK AYLIK TEFE ENDEKSLERİ TABLOSU	377
TÜİK AYLIK ÜFE ENDEKSLERİ TABLOSU	377
BORSADA RAYICI OLMAYAN PARALARIN YIL SONU İTİBARIYLA DEĞERLERİ	378
1. SINIFA DAHİL OLMA HADLERİ	380
FATURA VERME MECBURİYETİNDEKİ HADLER	380
YENİDEN DEĞERLEME ORANLARI	380
AMORTİSMANA TABİ TUTULMADA DİKKATE ALINACAK HADLER	381

GENEL USULSÜZLÜK CEZALARI	381
ÖZEL USULSÜZLÜK CEZALARI	381
TECİL FAİZİ ORANLARI	382
GEÇİKME ZAMMI VE GEÇİKME FAİZİ ORANLARI	382
AİLE DURUMU BİLDİRİMİ	383
ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİNE AİT BORDRO.....	384
AMORTİSMANA TABİİ İKTİSADİ KIYMETLER LİSTESİ	385